

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS-SATURDAY – BIRŽELIO-JUNE 12, 2021 • Vol. CXII NR. 46

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-11-2021

Čikagos lietuviai bėgikai įveikė 339 mylias



Ar galima įsivaizduoti, kad 12 atkaklių bėgikų mėgėjų, ne profesionalių sportininkų, per tris savaitgalio dienas gali įveikti net 339 mylias? Draugiškoje komandoje tą padaryti tikrai įmanoma, sako Čikagos lietuvių bėgimo klubo nariai, birželio 4–6 dienomis įveikę ilgiausią Relay Iowa estafetę.

– 4 psl.

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Nepapasakoti nusikaltimai gimdo naujus



Europarlamentė Rasa Juknevičienė, šią savaitę Strasbūre inicijavusi trėmimų iš Baltijos šalių 80-mečio minėjimą, pabrėžė, kad komunizmo nusikaltimai yra ir Europos Sąjungos istorijos dalis, o neįvertinti ir nepapasakoti nusikaltimai gimdo dabarties totalitarizmus.

Kad apie juodąsias Europos istorijos dėmes žinotų kuo daugiau žmonių pasaulyje, rūpi ir gimnazistui iš Brazilijos. – 7 psl.



Iš tremties vagonų matė ir raudonas aguonas

Šiomet birželio 14 dieną sukanka 80 metų, kai buvo pradėti didžiausi masiniai Lietuvos gyventojų trėmimai į tolimuosius TSRS regionus. Tarybų Sąjungai okupavus Lietuvą, 1941 metų birželio 14–18 d. iš jos buvo deportuota apie 17 500 žmonių. Ši data pavadinta „Juodoju birželiu“. Lietuvai ją kasmet mini kaip Gedulo ir vilties dieną.

Net ir praėjus dešimtmečiams po šios mūsų tautos tragedijos, atsiranda vis naujų, dar negirdėtų žmonių pasakojimų ir liudijimų apie tremtį. Šiandien spausdiname Marijos Boharevičienės straipsnį apie vieno iš tokių liudininkų prisiminimus, kurie bus sudėti į straipsnio autorės rengiamą knygą „Raudonos aguonos tarp bėgių. Gedimino Klimavičiaus prisiminimai“. – 10 psl.

GANYTOJO ŽODIS

Mylinti Jėzaus širdis

KUN. JAUNIS KELPŠAS

Kai pasižiūriu į tavo dangų, tavo rankų darbą, – į mėnulį ir žvaigždes, kuriuos tu pritvirtinai, – kas yra žmogus, kad jį atsimeni, kas yra mirtingasis, kad juo rūpini? Psalmė 8:4

Lenkų astronomas Nikolajus Kopernikas (lenk. Mikołaj Kopernik), gyvenęs 1473–1543 metais, beveik visą savo gyvenimą praleido bandydamas pataisyti „Ptolomėjaus visatos sandaros teoriją“, kuri teigė, kad žemė yra visatos centras, o visos planetos tobulai tvarkingai sukasi aplink ją. Kopernikas buvo pirmas žmogus, matantis visatą priešinga perspektyva, jog žemė ir saulės sistemos planetos sukasi aplink saulę. Jis teigė, kad saulė, o ne žemė yra centras. Tai buvo žinoma kaip Koperniko revoliucija. Kadangi Koperniko teorija tiems, kurie paraižiu ją skaitė, atrodė prieštaraujanti Biblijai, jo atradimas oficialiai bažnyčios nebuvo pripažintas iki maž-

daug XVII amžiaus vidurio. Nepaisant bažnyčios priešingos nuomonės, N. Kopernikas liko ištikimu kataliku.

Beveik šimtmečiu vėliau italų astronomas ir fizikas Galilėjas Galilėjus (it. Galileo Galilei) jau teleskopo pagalba pažvelgęs į visatą, patvirtino Koperniko teoriją. Popiežius ir bažnyčia pasmerkė ir ekskomunikavo abu astronomus.

Šiandien išsireiškimas „Koperniko revoliucija“ naudojamas pripažinti atsivertimui, kai mes pradėdami matyti save nauju požiūriu. Didysis Koperniko atradimas padeda mums atpažinti, kad ne mes esame mūsų gyvenimo centras, bet Jėzus – Gyvojo Dievo Sūnus yra mūsų gyvenimo centras. Ir viskas, kas vyksta mūsų gyvenime, vyksta aplink Jėzų Kristų. Ir kada tą tiesą atpažįstame ir priimame, mūsų gyvenimas tobulai keičiasi.

Kiekvienais metais bažnyčia visą birželio mėnesį skiria pagerbti Švenčiausiąją Jėzaus Širdį, kaip nuostabios Dievo meilės kūrinį, apraišką. Atkreipdami savo žvilgsnį į mylinčiąją Jė-

zaus Širdį, randame visa tai, kas Jėzuje yra susiję su meile. Ar ne dėl šios meilės Kristus gyveno ir kentėjo?

Pamaldumas Švč. Širdžiai, nukreiptas į gyvą Jėzaus Širdį, padeda mums geriau pažinti vidinį Mokytojo gyvenimą, visas jo dorybes ir jautrumą, pažinti Jėzų kaip begaliniai mylintį žmogų. Kai kalbame apie didelę širdį, turime omenyje žmogų; tad, kai kalbame apie Švč. Širdį, turime mintyje Jėzų.

Pasišvęsdami mylinčiam Jėzui, negalime nepastebėti, kad Jo meilė yra atstumta. Dievas nuolat tuo skundžiasi Šventajame Rašte; ir šventieji jaučia savo širdyse skausmą dėl to, kad Viešpats nesulaukia atsako į savo meilę. Iš tiesų vienas iš esminių šio pamaldumo bruožų yra pripažinimas, kad Jėzaus meilė yra nepakankamai įvertinama.

Meilę matome pačiame Jėzuje ir visame Jo gyvenime. Tik ji viena gali paaikškinti Jį, Jo žodžius, Jo veiksmus. Ji ypač suspindi slėpiniuose, kuriuose Jėzus dosniausiai mums ją dalija, kuriuose visiškai dovanoja save – Iškūnijime, Kančioje ir Eucharistijoje.

Kristus mums nuolat duoda tai, kas įprasmina mūsų gyvenimo čia, žemėje, tikslą bei paskirtį. Tačiau dovanojamas mums savo nesibaigiančią



meilę, Jis laukia iš mūsų tinkamo atsako.

Jėzaus meilės garbinimas reiškia pasišventimą Jėzui iš meilės. Svarbiausia – atsakyti į Jėzaus meilę; atsišvęsti meilei tam, kuris mus taip mylėjo. Šį mėnesį, trečiąjį penktadienį po Sekminių, esti minima Švč. Jėzaus Širdies diena, taip pat kasdien laikomos šiam tikslui skirtos pamaldos. Birželinų pamaldų turinį sudaro Švč. Jėzaus Širdies litanija ir Žmonijos pasiaukojimo aktas.

Jėzaus Širdie, liepsnojantis meilės židiny, pasigailėk mūsų!

LAIŠKAI

Gerbiameji,

„Draugo“ (2021.05.08) šeštadienio priedo straipsnio „Sveikame kūne – sveika siela“ įžangoje autorius Romualdas Kriauciūnas teisingai įvardina lotyniško posakio „Mens sana in corpore sano“ romėnų poetą Juvenalį, kartu pridėdamas, kad „apie poetą nieko daugiau nežino“. Štai dar žiupsnis žinių apie jį. Juvenalis (Decimus Junius Juvenalis, 60–140 po Kr.) buvo paskutinis didysis romėnų poetas-satyrikas. Jis puikiai pažinojo to laiko romėnų ydas, jų ištvirkimą ir juos aršiai puolė. Pagal Bostone išleistą Lietuvių enciklopediją, jo žinomiausia satyra yra Sat. X 356: „Orandum est. ut sit (Melstina, kad taip būtų!) mens sana in corpore sano (sveika siela sveikame kūne). Tačiau šis posakis paprastai klaidingai suprantamas, t. y., kad tik sveikame kūne tegalinti būti sveika siela. Kadangi žmonės meldžia dievus neišmintingų ir netgi sau kenksmingų dalykų, tai reikia temelsti tik kūno ir dvasios sveikatos, paliekant visa kita spęsti patiems dievams. Pagal prancūzus, Juvenalis buvo tikrai išmintingas žmogus (L'homme vraiment sage.).

Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

Gerb. redakcija,

Nepaprastai malonu buvo perskaityti „Drauge“ (2021.6.5.) Jovitos Beliak pokalbį su Jonu Mačiūka – „Dviguba tapatybė Lietuvos architektūroje“. Labai apsidžiaugiau pamąčiusi ir Vytauto Mačiūkos nuotrauką. Daug esu apie jį girdėjusi, kai grįždama namo iš darbo, autobuse susitikdavau Vytauto ir Benedikto mamą, Jono močiutę Antaną Mačiūkiene. Ji daug pasakodavo apie tai, kaip slapta susisiekdavo su Lietuvoje likusiu sūnumi Vytautu, net dovanojo man jo parašytą eilėraščių „Tėvynei“, taip pat parodė jo sukurtą Dariaus ir Girėno paminklo nuotrauką. Brangūs prisiminimai ir pavyzdys. Sesė Antanė buvo viena iš pirmųjų lietuvių skaučių Vilniuje 1918 metais. Švenčiant lietuvių skautijos 50-tį, 1968 m. sesė Antanė Čikagoje buvo apdovanota LSS Lelijos ordinu.

Labai ačiū redakcijai ir bendradarbiams už visus puikius straipsnius „Drauge“.

Alė Namikienė
Elmhurst, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus
redakcija netaiso

Kad konsulinės paslaugos būtų prieinamesnės

Organizacijų, mokyklų, fondų, žiniasklaidos atstovai kviečiami dalyvauti antrajame susitikime su užsienio reikalų ministru **Gabrieliumi Landsbergiu**, kuris vyks **birželio 25 d., 15.00-16.30 val.** Lietuvos laiku, **MsTeams** platformoje. Susitikimo tema – konsulinių paslaugų teikimo diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose prieinamumo gerinimas.

Susitikime taip pat dalyvaus Užsienio reikalų ministerijos kanclerė **Inga Černiuk**.

Norintys dalyvauti susitikime prašomi iki birželio 18 d. registruotis el. paštu **diaspora@urm.lt**, nurodant vardą, pavardę, atstovaujamos organizacijos pavadinimą, pareigas ir el. pašto adresą, kuriuo pageidautumėte gauti susitikimo prisijungimo nuorodą. Nuoširdžiai atsiprašome, kad dėl riboto dalyvių skaičiaus susitikimo platformoje galime pakviesti tik po vieną jūsų organizacijos atstovą.

Tikėdamiesi jūsų gausaus dalyvavimo ir planuodami susitikimo eigą, taip pat maloniai prašome kartu su registracija iš anksto atsiųsti pageidaujamus užduoti klausimus. Klausimai bus sugrupuoti pagal temas, moderatoriui kviečiant juos užduoti susitikimo metu. Jei susitikimo metu nespėsime atsakyti į visus klausimus, atsakymus jums pateiksime raštu, pasibaigus renginiui.

URM Globalios Lietuvos departamento inf.



Inga Černiuk

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

El. svetainė –
Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjo ir redakcijos nuomone.

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Ir vėl tas referendumas. Kas iš to?

ARVYDAS BARZDUKAS

„Draugo“ gegužės 22 d. numeryje išspausdintas reportažas apie Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jungtinės komisijos posėdį, kuriame buvo svarstomas Lietuvos pilietybės išlaikymo galimybių klausimas. Ir vėl kalbama, kad, kartu su Lietuvos prezidento rinkimais, 2024 metais bus rengiamas Konstitucijos pakeitimo referendumas. Posėdžiautojus pasveikinusi ministrė pirmininkė Ingrida Šimonytė sakė, kad tiki tokio referendumo sėkme. „Referendumas turi įvykti ir pavykti“, skelbė straipsnio antraštė.

Jei referendumas bus toks, koks buvo vykdomas per praėjusius rinkimus, tai nedaug galimybių, kad jis pavyktų. Tokiame referendume, kas bus nutarta, nusprendžia ne tie, kurie **atėjo** ir **balsavo** „už“, bet – kartu su balsavusiais „prieš“ – tie, kurie balsuoti **neatėjo**, kurie balsavimą ignoravo. Jei žmonės neateina balsuoti, neįmanoma surinkti reikalingos visų rinkėjų balsų daugumos. Negirdėta, kad kur nors visuotiniame valstybės piliečių balsavime būtų reikalaujama **visų** balsavimo teisę turinčių ir registruotų balsuotojų balsų daugumos. Toks referendumas prieštarauja elementariausioms demokratiniams susitarimo taisyklėms, kur sprendimus daro, siūlymus priima ar atmeta tie, kurie **balsuoja**, t.y., balsuojančių žmonių dauguma.

Lietuvos Konstitucijos 148 straipsnis sako:

Konstitucijos 1 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika“ gali būti pakeista tik referendumu, jeigu už tai pasisakytų ne mažiau kaip 3/4 Lietuvos piliečių, turinčių rinkimų teisę.

Tik referendumu gali būti keičiamos pirmojo skirsnio „Lietuvos valstybė“ bei keturioliktojo skirsnio „Konstitucijos keitimas“ nuostatos.

Taigi, Konstitucija nustato tik pirmojo Konstitucijos straipsnio keitimo tvarką. Pirmojo skirsnio, 12-to straipsnio, kuris liečia pilietybės klausimą, keitimas irgi turi būti daromas referendumu, bet tokio referendumo tvarką ir taisykles turi nustatyti Seimas (žr. str. 67–3).

Seimas gali nustatyti labai didelį nutarimo balsų daugumos reikalavimą, pvz., kad du trečdaliai ar net ir trys ketvirtadaliai **balsuojančių** pritarę Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimui ir papildymui, bet to, kas bus nutarta, negali nuspręsti tie, kurie balsuoti neatėjo. Toks referendumas, kur rezultatus nulemia balsuoti neatėję, ar, kaip Lietuvoje mėgstama sakyti, „susilaikę“, trumpai tariant, yra nesąmonė.

Dvyliką Konstitucijos straipsnių pakeisti būtų labai paprasta tik išbraukiant vieną sakinį ir tikrai nereikia į Konstituciją vėl įrašyti visokių ilgų aiškinių

mų ir klauzulių, kaip kad buvo siūloma praėjusio referendumo atveju.

Konstitucijos 12 straipsnis sako:

Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais.

Išbraukus: Išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis,

liktu tik: Pilietybės įgijimo ir netekimo tvarką nustato įstatymas.

Tai būtų principinė, labai paprasta ir lanksti Konstitucijos nuoroda. Įstatymais pilietybės įgijimo ir išlaikymo klausimą tada būtų galima visaip tvarkyti ir nustatyti, bet kategoriško, akmenyje įkalto draudimo nebūtų.

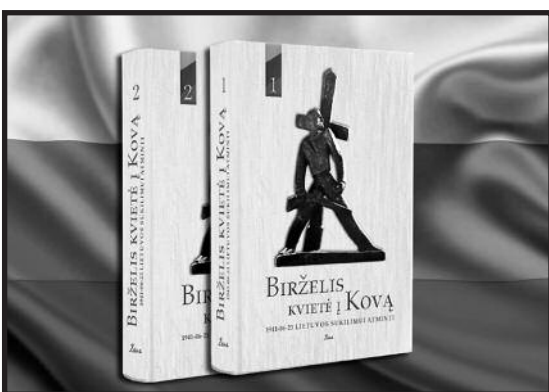
Tikėkimės, Lietuvos Seimui paaikšės, kad nėra prasmės neįvykdomus referendumus skelbti. Demokratinėje visuomenės santvarkoje niekas negali balso teisę turinčius priversti balsuoti ar kaip nors jiems balsuoti trukdyti. Kas nenori, gali nebalsuoti, tačiau leiskime pasisakyti ir spręsti žmonėms, kurie ateina ir balsuoja, leiskime nutarimą padaryti tiems, kurie balsuos „už“ ar „prieš“, o ne liks namuose. Nesidomintys savo balso atsisako. Demokratinis balsavimas yra logiškas ir paprastas. Pabandykite, nors daug vilčių neturiu.

Šiemet birželio 23-iąją sukanka aštuoniasdešimt metų nuo lietuvių tautos sukilimo, kuris paskelbė Lietuvos laikinąją vyriausybę, pašalino okupantą ir perėmė krašto administravimą anksčiau, negu pasirodė pirmieji vokiečių armijos daliniai.

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka kviečia į renginius, skirtus šiai datai paminėti. Renginius galima bus stebėti ir virtualioje erdvėje.

Birželio 16 d. 18 val. vyks straipsnių ir dokumentų rinkinio, skirto 1941 m. birželio 23 d. sukilimo 80-mečiui, „Birželis kvietė į kovą“ pristatymas. Renginyje dalyvaus politikas, kultūrologas, visuomenės veikėjas prof. Vytautas Landsbergis, renginių ves Lietuvos Respublikos Seimo narys Audronius Ažubalis.

Sukilimas buvo lietuvių tautos ginkluotos rezistencijos pradžia ir penkis dešimtmečius trukusios kovos už Lietuvos laisvę bei valstybinę nepriklausomybę istorinės reikšmės gairė. Nuo tada lietuvių tauta nesiliovė priešintis okupantui. Keitėsi okupantai. Keitėsi rezistencijos veikėjai ir organizacijos. Keitėsi rezistencijos formos ir metodai. Keitėsi net pozicijos, kuriose pasipriešinimas atkakliausiai reiškesi. Tačiau nepakitusi liko dvasia, iš kurios tekėjo pasipriešinimo veiksmai. Dvasia, kuri reišė pasiryžimą gyventi ir kurti laisvėje, pasiryžimą priešintis smurtu primetamam svetimam gyvenimo būdui. Dvasia, kuri atvedė Lietuvą ir į Kovo 11-ąją.



Birželis kvietė į kovą



Filosofas Antanas Maceina, demaskuodamas melą kaip esminę Blogio karalystės žymę, skatina rezistenciją prieš melą. Artėjanti sukaktis suteikia progą pasipriešinti sovietinės istoriografijos orkestruotam melui, kuriuo bandoma sumenkinti Birželio sukilimą. Sukilimo 80-metis – puiki proga pabrėžti, kad:

1. Masinio lietuvių tautos sukilimo faktas paneigė sovietinį melą, kad lietuvių tauta savanoriškai prašė priimama į kruvinojo Stalino režimo engtą dirbtinę Sovietų Sąjungą.

2. Sukilimo veiksmas prieš išakmiai pareikštas vokiečių direktyvas neskelbė Lietuvos nepriklausomybės ir nesudaryti vyriausybės paneigė sovietinį mitą, kad sukilimo iniciatoriai buvo Vokietijos naciai.

3. Sukilimui vadovavusios organizacijos vadovų areštai ir deportavimas į nacių koncentracijos stovyklas, kovotojų paskelbimas okupanto „išdavikais“ patvirtino faktą, kad naciai ėjo tuo pačiu keliu kaip ir jų sąjungininkai Kremliuje – kalėjimais, deportacijomis ir žmonių žudynėmis gniauzė laisvės siekimą. Tauta turėjo sukilti.

Visuomeninės iniciatyvos pagrindu buvo sudaryta redakcinė komisija, kuri parengė straipsnių ir dokumentų rinkinį, skirtą Birželio sukilimo 80-

mečiui. Tarp jos autorių – Arvydas Anušauskas, Kęstutis Girnius, Kęstutis Skrupskelis, Bronius Makauskas, istorinės asmenybės Juozas Brazaitis, Adolfas Damušis, Vincas Trumpa, Jonas Algirdas Antanaitis ir kiti.

Leidinio redakcinė kolegija: Audronius Ažubalis, Kostas Ivanauskas, Vytautas Landsbergis, Valdas Rakutis, Arvydas Sekmokas, Vidmantas Valiušaitis.

Birželio 21 d. 15 val. vyks mokslinis seminaras „1941 m. Birželio sukilimas: atminties, istorijos ir politikos sankirtose“. Visuomenei bus pristatyti naujausių tyrimų rezultatai ir aptariamos kontroversijos, susijusios su šia tematika. Į seminarą kviečia M. Mažvydo bibliotekoje veikiančias Adolfo Damušio demokratijos studijų centras.

Adolfas Damušis (1908–2003) – vienas iš 1941 m. birželio sukilimo organizatorių, Lietuvos laikinojoje vyriausybėje ėjęs pramonės ministro pareigas, antisovietinio ir antinacinio pasipriešinimo dalyvis, visą gyvenimą rūpinosi Birželio sukilimo atminimo išsaugojimu ir įprasminimu.

Seminare sutiko dalyvauti ir tyrimų rezultatais bei išvalgomis pasidalyti aktyviai tiriantys šią tematiką Dainius Noreika, Kęstutis Ignas Skrupskelis, Simonas Jazavita, Arūnas Bubnys, Arūnas Streikus.

Renginio dalyviams bei žiūrovams sveikins Nacionalinės bibliotekos generalinis direktorius prof. dr. Renaldas Gudauskas ir Adolfo Damušio demokratijos studijų centro Tarybos narė Gintė Damušytė.

Svarbu! Galima iš anksto užduoti klausimus renginio dalyviams el. paštu: ilona.strumickiene@lnb.lt

Renginys bus filmuojamas, jo įrašą galima bus pamatyti Nacionalinės bibliotekos „YouTube“ kanale.

Daugiau informacijos apie abu renginius – socialiniame tinkle „Facebook“.

M. Mažvydo bibliotekos inf.

TELKINIAI



Abiejų lietuvių komandų nariai, kurie per 53 valandas įveikė 339 mylias.



Komandos palaikymas jauniausiam bėgikui Augustui Plėtui.

Čikagos lietuviai bėgikai įveikė 339 mylias

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Pirmasis birželio savaitgalis Čikagos lietuvių bėgimo klubo nariams buvo neeilinis: dvi jo narių komandos – A ir B – kiekvienoje po 6 bėgikus, dalyvavo ilgiausioje estafetėje ir per 53 valandas perbėgo visą Iowa valstiją – nuo Sioux City iki Dubuque. Pradėję savo bėgimą anksčiau penktadienio rytą, distanciją baigė sekmadienį.

Bėgo ir dieną, ir naktį

Komandų nariams teko bėgti ir naktį tamsoje, su apsaugai nuo tuo pačiu keliu važiuojančių automobilių skirtais prožektoriais bei atšvaitais, ir dieną, spiginant 100 laipsnių F karščiu.

Abiejose narsių lietuvių grupėse buvo įvairaus amžiaus bėgikų, kuriems – nuo 16 metų iki 60 su trupčiu.

Estafetės užduotis – ne daugiau nei per 60 valandų įveikti 339 mylias, kurias turi nubėgti pasikeisdamos abi komandos. Vienas komandos narys bėga tiek, kiek gali, o kai jis pavargsta, perduoda estafetę, (GPS, kurio parodymus stebi estafetės organizatoriai) kitam komandos draugui, kuris, kol bėga vienas, kartu su kitais komandos dalyviais važiuoja lydiniame automobilyje.

Viena komanda bėga 5 valandas, o kitos nariai per tą laiką gali užkasti ir šiek tiek numigti organizatorių nurodytame poilsio taške, kuris paprastai būdavo nedideliame miestelyje. Po penkių valandų komandos keičiasi vietomis – bėga pailsėjusi komanda, o kita važiuoja į organizatorių nurodytą miestelį pasistiprinti ir numigti.

Bėgimas – tai ir gyvenimo stebėjimas

„Kelionė link starto vietos, pirmas vakaras Sioux City, susipažinimas su kitomis komandomis buvo labai nuotaikingi. Startas penktadienį 6:30 ryte ties Sergant Floyd monumentu ir finišas su ne-



Automobilis, kuris nuolat lydėjo komandos B bėgikus.

Čikagos lietuvių bėgimo klubo nuotraukos

perduodamu jauduliu širdyje ties Mississippi upe Dubuque, IA, skambant Tautinei giesmei – trys dienos ir dvi naktys kelyje per visą Iowa – gyvenimo įvykis. Bėgdami keliais ir dulkėtais keleliais pamatėme nuostabų kraštą. Keletas mažų miestelių ir akimis neaprepiamos žemdirbių krašto platybės. Kartą stabtelėjome pasikeisti visai šalia fermerio sodybos. Truputį buvo neramu, kad šeimininkui tai gali nepatikti. O jis pakilo šlaitu nešdamas pašaro arkliams, tarė „Good morning“ anksčiau nei mes susivokėme, ir ėjo toliau – ramus, užsiėmęs žmogus. Pirmą naktį, prigulus valandėlei snūstelėti, nustebino žvaigždėtas dangus – pagaliau vėl galėjau pamatyti žvaigždynus, kuriuos dar pamenu. Bėgimas naktį, kai aplink nepermatoma juoduma – ypatinga euforija. Brėkstantis rytas lyg įjungdavo papildomas jėgas. Saulėlydžiai, žadantys ramybę, primindavo, kad kas turi pradžią, turi ir pabaigą. Visą tai patyrėme bėgdami, šėliodami, džiaugdamesi, kad esame ne tie,

kurie gali, bet nenori, ne tie, kurie nori, bet negali. Mes norime ir galime. Tokio bėgimo sėkmė – komandos sutarimas” – tai vyriausio bėgimo dalyvio Algimanto Remeikos mintys.

Miegas po atviru dangumi ir kiti nuotykių

„Bėgimo dalyvius pasitikdavo miestelio savanoriai. Mus stebino ir labai gerai nuteikdavo šių žmonių geranoriškumas ir nuoširdumas. Nors oficialiai buvo nurodytos jų savanoriavimo valandos, tačiau šie žmonės ateidavo į bėgikams skirtas poilsio vietas gerojai, net keliomis valandomis anksčiau ir labai rūpindavosi, kad estafetės dalyviai kuo geriau pailsėtų ir pasiruoštų kitam bėgimo etapui”, – pasakojo B komandos narys Saulius Zaukas.

Paprastai baigus penkių valandų bėgimą, pasiekti automobiliu poilsio vietą prirėkdavo vienos valandos. Ten nuvykus, pavalgyti, nusiprausti, o kar-



Pagalba distanciją atbėgusiam komandos draugui.



Estafetės dalyvių poilsis miestelio aikštėje.



Estafetėje bėgo klubo narys Rimvydas Bilevičius su sūnumi Deivudu.

tais net išsimaudyti baseine – dar viena valanda. Tad miegui likdavo tik trys valandos.

Vienas dalyvis pasakojo, kad paprastai bėgikai miegodavo miestelio aikštėje ar parke ant pievelės. Kai kurie turėjo palapines, bet čekagiškių komandos nariai išsitiesdavo miegmaišius po atviru dangumi ir tuoj pat užmigdavo.

Poilsio metu prie estafetės dalyvių kartais pridedavo miestelio gyventojai ir klausinėdavo, kodėl jie miega aikštėje. O sužinoję, kad bėgikai atvyko net iš kitos valstijos, išreikšdavo savo draugišką palaikymą.

Kokių nuotykių patyrė bėgimo klubo nariai, ar kelėje nekilo kokių pavojų? Kadangi tekdavo bėgti ir naktį, tai estafetės dalyviai pasirūpino saugumu – turėjo atšvaitus, ant galvos dėvėjo nešiojamus prožektorius. Negana to, jiems kelią švietė lydinčios mašinos žibintai. Tačiau kartą nutiko taip, kad mašina nučiuožė į šalikelės griovį – teko kviesti techninę pagalbą, kad padėtų ištempti sportininkų automobilių iš griovio.

Organizatorių staigmena – Lietuvos himnas

Estafetės organizatoriai klausinėjo, kokia kalba tarpusavyje kalbasi A ir B komandų iš Čikagos nariai. O kai sužinojo, kad tai lietuvių kalba, surengė savo svečiams staigmeną – prieš jiems baigiant distanciją, staiga netikėtai suskambėjo Lietuvos himnas.

„Tą akimirka mes pasijutome neįtikėtinai. Tą jausmą sunku nusakyti žodžiais“, – prisiminė dalyviai. Net nežinodami ir nenujausdami to, kad lietuvių garbei skambės Lietuvos himnas, daugelis bėgikų buvo pasipuošę tautine simbolika, kai kurie bėgdami turėjo trispalves.

„Šis bendras klubo narių bėgimas – man buvo neįkainojama patirtis. Visą tą laiką jaučiau komandos narių draugystę, norą pagelbėti, paremti. Jau dabar pradėjome planuoti, koks ir kur bus mūsų kitas bėgimas“, – kalbėjo S. Zaukas, kuriam Relay Iowa buvo viena iš pirmųjų ilgo komandinio bėgimo patirčių.

Čikagos lietuvių bėgimo klubo vadovė Rita Šuliuskaitė paskelbė estafetės dalyvių pavardes: Dalia Dubauskienė, Rimvydas Bilevičius, Ilona Dovidaitienė EA, Marius Dovidaitis, Algimantas Remeika, Auksė Ruduo, Inga Auškalnienė, Saulius Zaukas, Antanas Steponavičius, Deivvydas Bilevičius, Augustas Plėtas ir Rita Šuliuskaitė. Čikagos lietuvių bėgimo klubo nariai savo dalyvavimu įvairiuose maratonuose ir estafetėse ne tik išbandė save, bet ir garsina savo tėvynės Lietuvos vardą.



Bėgimas lowos keliais dieną ir naktį, saulei kylant ir leidžiantis. Bėga klubo vadovė Rita Šuliuskaitė.



Šventės akimirka prie Lietuvos stendo.

Lauros Jokšaitės nuotraukos

Gedimino bokšto legenda atgijo NATO festivalyje Norfolkke

IEVA PAULAIŠKIENĖ

Birželio 5 d. Virginia valstijoje esančiame Norfolkke įvyko 68-asis Norfolkko NATO (North Atlantic Treaty Organization) festivalis, kuriame drauge su visomis NATO valstybėmis narėmis buvo pristatyta ir Lietuva. Gedimino bokštas, geležiniai vilkai, tautiniais motyvais papuoštas suolelis, šalį pristatantys informaciniai stendai ir, be abejo, vietos lietuviai garbingai pristatė Lietuvą Norfolkko gyventojams bei tarptautinei bendruomenei.

Lietuva nuo pat šalies įstojimo į NATO aljansą 2004 m. turi savo nuolatinį nacionalinį karinį atstovą NATO strateginėje vadovietėje SACT (Supreme Allied Commander Transformation – Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija) Norfolkke. Šiemet šiose pareigose savo tarnybą bebaigiantis pulkininkas Aleksiejus Gaiževskis subūrė Lietuvos atstovus ir jų šeimas aktyviai dalyvauti šioje kasmetinėje šventėje. „Lietuvos reprezentacijai jau daugelį metų naudojame vieną pačių žymiausių Lietuvos simbolių – Gedimino bokštą. Kasmet bokštas ir ją supanti aplinka yra tobulinami ir dailinami mūsų bendruomenės narių pastangomis. Pavyzdžiui, prieš dvejus metus, bendruomenės nario Antano Pažarausko dėka, užbaigiant Gedimino pilies pranašo Lizdeikos legendą, buvo pagaminti Geležinių vilkų eskizai, kurie 'nugulė' Gedimino bokšto papėdėje. Nepaprastai džiaugiuosi, kad Norfolkko NATO festivalio dėka ne tik galime pristatyti mūsų puikią šalį Hamptono regiono žmonėms, bet ir burti čia gyvenančius lietuvius bendram tikslui“, – teigė pulkininkas A. Gaiževskis.

2021 metai buvo ypatingi – festivalis po metų pertraukos sugrįžo į Norfolkko aikštes. Dėl pasauliui sukretusio COVID-19 pandemijos 2020 metais festivalis nebuvo surengtas. Šiais metais buvo imtasi maksimalių apsaugos priemonių. Norfolkko mieste ir NATO vadovybės vadovybės, atsizvelgdamos į COVID-19 suvaldymui skirtus apribojimus, tinkamai parengė prevencines priemones ir 68-asis NATO Norfolkko festivalis įvyko.

„Po metų pertraukos Lietuvos komanda, kurią sudarė keturi SACT vadovietėje tarnaujantys atstovai ir jų šeimos, drauge, negailėdami savaitgalių, šaučiai paruošė Lietuvą reprezentuojantį stendą, kuriame Norfolkko miesto gyventojams ir svečiams pristatė Lietuvą. Nei didžiulis karštis, nei drėgmė neįšgąsdino lietuvių. Nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos popietės jie bendravo su festivalio svečiais, pasakojo apie mūsų šalį ir jos tautines tradicijas. Šių metų šventės šūkis buvo 'Kartu stipresni'. Ir išties, ypač grėsmingos situacijos akivaizdoje lietuvių bendruomenė Virginia valstijoje pademonstravo, kad kartu įmanoma viskas, o stiprūs mes esame tik tada, kai veikiami išvien“, – sakė pulkininkas A. Gaiževskis.

Norfolkko NATO festivalis yra ilgiausiai vykstantis festivalis Hamptono regione ir vienintelis tokio pobūdžio renginys JAV. Festivalio tikslas – pagerbti ir pristatyti NATO aljansą bei visas jį sudarančias valstybes-nares. Per beveik 70 metų nuo festivalio pra-



Lietuvos kariuomenės pulkininkas, atstovas NATO transformacinėje vadovietėje Aleksiejus Gaiževskis su žmona Svetlana.



Norfolkko lietuviai, parengę festivaliui Lietuvos stendą ir apie savo šalį pasakoję festivalio svečiams.

džios jis tapo ne pelno siekiančia organizacija, kuri rengia daugybę kultūrinių bei edukacinių renginių, kasmet sutraukiančių tūkstančius žmonių.

Festivalio rengėjai aktyviai bendradarbiauja su daugybe vyriausybinių, nevyriausybinių bei bendruomeninių organizacijų, įskaitant Virginia valstijos menų festivalį, „Visit Norfolk“, „Norfolk Public Schools“ bei NATO vadovybę. Norfolkko NATO festivalio pagrindiniai tikslai yra kurti bičiulystę, suteikti pagrindą kultūriniais mainams, rasti naujų prekybos galimybių, vystyti prekybinį bendradarbiavimą tarp Norfolkko bei kitų miestų ir pripažinti karių vaidmenį, palaikant taiką pasaulyje.

Info.:

Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija (NATO) – tarptautinė politinė ir karinė gynybinio pobūdžio sąjunga, įkurta 1949 m. 1953 m. NATO įkūrė savo pirmąją ir vienintelę vadovietę Šiaurės Amerikoje – Aukščiausią sąjungininkų vadovietę šalia Atlanto vandenyno, Norfolkke, Virginia valstijoje. Šiandien Norfolkke yra dvi skirtingos NATO vadovietės. Tai sąjungininkų transformacinė vadovietė (ACT) bei Jungtinių pajėgų vadovietė „Norfolk“. Taip pat čia įsikūręs ir vienas NATO kompetencijos centras, kuris užtikrina Jungtines operacijas vandenyuose ir jūrose. Šiandien NATO, demonstruodama seniausio pasaulyje karinio aljanso stiprybę ir vienybę, jungia 30 valstybių narių ir 21 šalį partnerę, susibūrusias taikos ir saugumo viename pasaulyje labui.



Aldonai Lingertat (Lingertaitienė).

Nuotr. iš interneto

Kad prisimintų žvaigždes ir Dievo artumą

Aldonai Lingertat, teologijos mokslų daktarei, profesorei, vienai iš Bostono Šv. Petro lietuvių misionerų vadovių, Neringos stovyklos Vermonte direktorei ką tik buvo paskirta 2021 m. JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos Nusipelnusio švietėjo premija. Kalbiname šią talentingą, bet kuklią moterį, kurios indėlis į JAV lietuvių veiklą yra tikrai ženklus.

Kas Jus paskatino taip aktyviai įsijungti į lietuvišką veiklą?

Augant Bostone, Amerikos lietuvių veikla buvo labai gyva ir turtinga. Mūsų šeima daug kur dalyvaudavo. Nuo mažens buvau įtraukta į lietuvišką veiklą. Baigiau Bostono lituanistinę mokyklą ir joje daug metų mokytojavau. Dalyvavau skautų veikloje, šokių grupėje, aktyviai prisijungiau prie Bostono Šv. Petro parapijos veiklos. Dalyvavau vasaros stovyklose – skautų, bet taip pat Putname, Connecticut, pas Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolijos seseles, kurios vėliau įsteigė Neringos vasaros stovyklą Vermonte. Ten buvau vadove nuo 17 metų. Vėliau, kai ištekėjau, vasarą atvykdavau su vyru ir mes kartu smagiai vadovavome šioje stovykloje. Per lietuvišką veiklą susipažinau su įdomiais žmonėmis, kurie tapo gyvenimo draugais. Prisiliečiau prie su turtingos Lietuvos praeities, turėjau progos pasisemti ne tik lietuviškumo ir tikėjimo, bet ir pajusti be galo stiprius JAV lietuviškos bendruomenės ryšius.

Ką Jums reiškia Neringos stovykla ir darbas su vaikais?

Dirbti su vaikais yra smagu, bet jam reikia gerai pasiruošti. Stovykla yra nuostabi proga džiaugtis vaikų kūrybingumu ir energija, bet taip pat turi kantriai ir atidžiai išsiklausyti į jų rūpesčius bei problemas. Stovykloje vaikai gali tapti brandesniais. Labai svarbi stovyklos darbuotojų, vadovų ir kitų stovyklautojų parama. Tėvai patiki mums savo vaikus, tad mano ir visų kitų darbuotojų bei vadovų atsakomybė yra juos padrauginti, apsaugoti, sudaryti galimybes jiems augti ir tobulėti. Džiaugsmas jų akyse ir šypsenos veiduose yra nuostabus gerai atlikto darbo patvirtinimas.

Visada nuostabu bent dalį vasaros praleisti Neringoje. 50 metų dirbau ir tebedirbu su labai kūrybingais žmonėmis, kurie užsidegę kitoms kartoms perduoti lietuvių kultūrą, istoriją ir kalbą. Į stovyklos programą įtraukti ne tik sportiniai užsiėmimai, pasivaikščiavimai gamtoje, dainos, tautiniai šokiai, bet ir pamokėlės apie Lietuvos istoriją, geografiją, li-

teratūrą ir papročius. Rimti dalykai pristatomi žaismingai. Taip pat aptariamos gilios asmens ugdymo temos, diskutuojama. Kiekvieną vasarą stovykloje kalbama apie tikėjimą, skiriama laiko maldai ir susikaupimui.

Prisiminkime Istorijos dienas, Dramos, Susikaupimo vakarus...

Kasmet parenkame kokią nors Lietuvos istorijos temą ir vieną dieną skiriame istorijai. Tai – Istorijos diena. Jos metu vyksta vaidinimai, užsiėmimai ir net kai kurių įvykių „išgyvenimai“ juos suvaidinant. Pavyzdžiui, kai pristatydavome Sibiro tremtinių temą, stovyklautojai ne tik susipažindavo su kai kurių tremtinių istorijomis, skaitydavo jų prisiminimus, bet ir dalyvavo vaikams pritaikytame kelių valandų „trėmimo“, kur vadovai vaidino sovietus. Per Istorijos dienas kurdavome istorinius žaidimus. Sukūrėme „Knygnešių žaidimą“, kurio metu stovyklautojai stengėsi išradingai „pernešti“ slaptą spaudą. Kartą organizavome „Kryžių kalno“ naktinį žaidimą, kurio metu stovyklautojai stengėsi slapta nunešti medžio šakas ir reikmenis kryžiui pastatyti numatytoje vietoje, kur budėdavo vadovai. Esame smagiai suvaidinę Mindaugo karūnavimą, Vytauto karūnos istoriją, Lietuvos krikštą ir kt. Dažnai baigdavome Istorijos dieną lietuvišku linksmavakariu arba Viduramžių ar Renesanso festivaliais. Minėdami „Žalgirio“ mūšio sukaktuves, apie šį istorinį mūšį ne tik pasakojome per pamokėles, bet ir suvaidinome, pasitelkę į pagalbą vandens balionus, puodelius su vandeniu bei kibirą, pakabintą ant svirties. Visi stovyklautojai gavo mažus popierinius puodelius ir, pripylę vandens, turėjo juos pernešti per įvairių kliūčių ruožą, išvengti stovyklos vadovų „atakų“. Sėkmę komandai atnešdavo gera strategija ir komandinis darbas. O karštomis vasaros dienomis vandens balionai bei sklidinį vandens puodeliai buvo maloniai šio „mūšio“ dalis.

Panašiai pristatydavome ir lietuvių literatūros temas. Su stovyklautojais skaitydavome ištraukas iš įvairių rašytojų kūrinių. Esame paruošę vakarus, skirtus Kristijonui Donelaičiui, Vincui Krėvei, Maiironiui, Bernardui Brazdžioniui (Vytė Nemunėlis), Vytautui Mačerniui kt. Ne kartą vyko Čiurlionio meno ir muzikos vakarai. Skaitėme jo ir jo žmonos Sofijos laiškus, miške klausėmės Čiurlionio simfonijos „Miškas“ ir piešėme miško temą.

Per dramos pamokėles ruošėme ir Dramos vakaro metu vaidinome B. Brazdžionio „Meškiuką Rudnosiuką“, Birutės Pūkelevičiūtės „Skraidantį paršiuką“, Justino Marcinkevičiaus „Grybų karą“ ir kitus kūrinius. Vyresnieji stovyklautojai vaidino iš-

traukas iš Juozo Grušo „Barboros Radvilaitės“. Į literatūros pamokas įtraukdavome lietuvių liaudies pasakas, padavimus, prietarus, mįsles ir patarles.

Dainavimo ir tautinių šokių pamokos taip pat labai puoselėja lietuviškumą. Kasmet per Putnamo pikniką, dabar vadinamą Draugystės švente, stovyklautojai paruošia specialią programą.

Neringa taip pat yra ta vieta, kur galima pajusti ypatingą Dievo buvimą. Čia suteikiama proga daugiau sužinoti apie katalikų tikėjimą ir dalyvauti pamaldose, diskusijose arba susikaupimuose. Populiarus yra Susikaupimo vakaras, kurio metu stovyklautojai per vaidinimus, pasidalijimus mintimis ar patirėmis, giemes, meną gali giliau pamąstyti svarbiomis tikėjimo ir gyvenimo temomis. Stovyklautojai susipažindavo su Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos istorija, įvairiais bažnyčios šventaisiais ir kankiniais. Prisimindavome lietuvių kankinius ir jų gilų tikėjimą. Žvakėmis papuoštas takelis vedė jaunimą į apšviestą koplyčią, kur dažnai baigdavome vakarą maldą. Taip pat daugelį metų per ryto maldą vaidindavome ištraukas iš Biblijos: Dievo atpažinimas kasdienybėje, Dievas šaukia mane ir kitomis temomis.

Vieną gražų vakarą jau po naktinio švilpuko užtikau keletą mergaičių, gulinčių pievoje prie savo namelio ir žiūrinčių į nuostabiai žibančias žvaigždes. Danguje matėsi daug daugiau

žvaigždžių, negu matome gyvendami mieste. Pradėjau barti jas, kad ne lovose. Mergaitės pasižiūrėjo į mane nustebusios ir nuširdžiai pasakė: „Ponia Aldona, mes kalbėjome apie Dievą!“ Tikiu, kad jos prisimins gražias žvaigždes ir Dievo artumą, o ne mano apibarinimą. Tikiu, kad mūsų stovyklautojai ir toliau stengsis gilinti savo dvasinį gyvenimą.

Koks įvykis Neringos stovykloje Jums buvo patvirtinimas, kad tokia veikla yra labai prasminga?

Tokių akimirku buvo daug. Kai suplanuota programa ar pamoka pasiseka, jaučiu dėkingumą. Kai jaunimas stovykloje kartu džiaugiasi arba meldžiasi, jaučiu gilų pasitenkinimą. Kai varpui skambant stovyklautojai procesijoje tyliai keliauja į Beržų šventovę švęsti šv. Mišų, taip pat jaučiu, kad esu ten, kur Dievas mane kviečia būti. Kai buvusieji stovyklautojai atveža savo vaikus į Neringą, yra didelis džiaugsmas pamatyti juos subrendusius. Tokiais momentais užplūsta daug šiltų prisiminimų.

Būdavo nuostabu kasmet sugrįžus į stovyklą vėl susitikti su metus nematytais vadovais ir draugais. Tik įvažiuavus į stovyklavietę ir išlipus iš mašinos, pasišokinėdami ir džiaugsmingai šūkaudami atbėgdavo jauni vadovai apsikabinti. Visi džiaugėmės sugrįžę ir susitikę – tiek geros nuotaikos pradėdant darbą stovykloje! O kiek ašarų būdavo ją baigiant ir ruošiantis važiuoti namo!

Prieš kelerius metus nutariau perduoti lietuviškai kalbančiųjų vaikų stovyklos programos koordinatoriaus pareigas kitiems. Paskutinę stovyklos savaitę vadovai vieną vakarą susirinko manęs pasveikinti. Dana Vainiausienė pasakė gražią kalbą ir jos žodžiai įstrigo mano atmintyje. Ji kalbėjo, kad per ilgus vadovavimo metus aš padėjau paruošti kitą kartą, kuri vadovaus toliau. Buvo malonu matyti jaunus vadovus ir suvokti, kad jie toliau tęs Neringos vasaros stovyklos misiją.

Kokią norėtumėte matyti Neringos stovyklą po daugelio metų?

Džiaugiuosi, kad Neringos stovykla po tiek daug metų taip gražiai gyvuoja. Tai dėka Nekalto Prasidėjimo seselių, kurios įkūrė stovyklą ir ją išlaikė. Taip pat dėka daugelio gerų vadovų ir vadovių, kurie toliau tęsia Neringos misiją. Reiškia, kad lietuviškumas, asmenybės ugdymas ir tikėjimas bus ir toliau puoselėjami Neringos stovyklavietėje. Nauja karta aktyviai ir prasmingai reiškiasi, tegu Dievas ir toliau visus laimina.

Ačiū už pokalbį.

Kalbino **Živilė Symeonidis**

Nepapasakoti nusikaltimai gimdo naujus

Europos Parlamente (EP) Strasbūre vykstančioje plenarinėje sesijoje trečiadienį, birželio 9 d., įvyko Rasos Juknevičienės inicijuota diskusija dėl 1941 m. birželio 14 d. prasidėjusių masinių trėmimų iš Baltijos šalių 80-mečio ir šios sukakties minėjimas.

Europos Komisijos (EK) narė Helena Dalli savo pranešime pažymėjo, kad Europos Sąjunga (ES) gimė iš Antrojo pasaulinio karo pelenų, Holokausto bei kaip pasipriešinimas totalitarinėms valstybėms. Jos teigimu, šių istorinių faktų ir atminties apie juos išsaugojimas yra tarp svarbiausių Europos projekto ramsčių.

„Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymas tarp nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos 1939 m. rugpjūčio 23 d. atvėrė tamsų Europos istorijos skirsnį ir paklojo kelią Antrajam pasauliniam karui“, – kalbėjo eurokomisarė.

Pasak jos, šiandienos minėjimas rodo, kad mes turime išryškinti tuos žiaurumus, kuriuos įvykdė abu režimai.

„Nacių okupacija lėmė nesuskaičiuojamus nusikaltimus prieš civilius asmenis ir Holokaustą. Sovietų okupacija, kuri įvyko po 1939 m. invazijos bei 1940 m. aneksijos, lėmė masinius nusikaltimus prieš okupuotą Lenkijos ir Baltijos valstybių žmones. Masinė politinio, ekonominio ir kultūrinio elito deportacija į negyvenamas Sovietų Sąjungos žemes buvo brutalus aktas, kuriuo buvo siekiama sukurti bolševikų kontrolę šiose šalyse. Ji buvo skirta sužlugdyti dalį visuomenės, kurią Stalinas ir jo židikai matė kaip grėsmę. Dauguma ištremtųjų – vy-

rai, moterys ir vaikai – buvo išsiųsti į Sibirą, daugelis jų mirė“, – sakė EK narė H. Dalli.

Diskusijos iniciatorė EP narė R. Juknevičienė pasisakymą pradėjo asmenine patirtimi: „Prieš 80 m. mano mama kartu su šeima buvo ištremta į Sibirą. Ji buvo devynerių metų. Jos tėtis ir mažas broliukas niekada negrįžo. Mano mamos svajonė – kad jos tėvo ir milijonų kitų gulago kankinių atminimą kada nors pagerbtų ES vadovai kartu su būsimu laisvos Rusijos Prezidentu“.

R. Juknevičienė pabrėžė, kad komunizmo nusikaltimai – tremtis ir gulagai – yra ir ES istorijos dalis. Pasak jos, tai turi būti įvertinta ir papasakota visiems – tiek Europos kontinento pietuose, tiek šiaurėje, tiek rytuose.

„Neįvertinti ir nepapasakoti nusikaltimai gimdo dabarties totalitarizmus. Šalia ES sienos mes matome XXI amžiaus stalinistinio tipo režimą. Du Rytų Europos diktatoriai – Lukašenka ir Putinas – yra lyg du viename. Jie naudoja istoriją tam, kad skaldytų ES, kad pateisintų savo režimus, kad laikytų savo žmones istorijos įkaitais“, – kalbėjo europarlamentarė.



R. Juknevičienė Europos Parlamento tribūnoje.

EP nuotr.

Jos teigimu, „Molotovo-Ribbentropo“ pakto pasekmės Molotovo pusėje dar tebeegzistuoja“.

„Mes atsakingi už savo istoriją, kad iš jos pasimokytumė. Komunizmo nusikaltimai niekada nesulaukė tarptautinės bendruomenės moralinio ar teisinio įvertinimo. Visa gulagų sistema ir masinės deportacijos, kurias Sovietų režimas sugalvojo bei suplanavo ir įvykdė, turi būti pripažinti nusikaltimais prieš žmoniškumą“, – pažymėjo R. Juknevičienė.

EP inf.

Pasaulis turi atsimerkti

Birželio 14 dieną prieš 80 metų Lietuvoje prasidėjo masiniai trėmimai. Dabar ši siaubinga diena minima kaip Vilties ir gedulo diena.

Paulo Ricardo Gomes yra 17 metų brazilas (liepos mėnesį jam sukaks 18-ka), gyvenantis Porto Alegre, Rio Grande do Sul valstijoje. Šiuo metu jis mokosi jėzuitų gimnazijoje „Colégio Anchieta“, o ją baigęs ketina studijuoti ekonomiką. Prieš keletą metų jis „atrado“ Stalino vykdytus nusikaltimus ir buvo sukrėstas, kad pasaulis tiek daug žino apie Hitlerį, bet tiek mažai – apie Staliną. Bendri interesai Paulo suvedė su menininku Audriumi Pliopliu,

skiria visą nuo mokslo likusį savo laisvalaikį. Jis, be abejo, neima jokio užmokesčio – vaikas tai daro istorijos ir teisybės vardan. Ar neturėtume ir mes patys padėti jam skleisti žinią apie mūsų tautos išgyvenimus?

Taigi, ką jaunas brazilas sužinojo apie Lietuvą ir apie trėmimus? Kas paskatino jį imtis tokio projekto? Paulo pasakojimą užrašė Brazilijoje gyvenantis mūsų tautietis **Marcos Lipas**.

Man visada patiko istorija. Bet taip pat – ekonomika. Sovietų Sąjunga susidomėjau perskaitęs apie joje vyravusią centralizuotą planavimo sistemą. Tada sužinojau ir apie Lietuvą, nes ji kartu su Lat-

vija ir Estija buvo pirmosios, pasitraukusios iš SSRS ir gana greitai atsigavusios ekonomine prasme. Bet savo pažinime tuomet aš toli neuėjau.

Susidomėjimas ekonomika mane taip pat paskatino studijuoti represijos ir priverstinio darbo stovyklas. Aš perskaičiau Aleksandro Solženicyno „Gulago salyną“ ir buvau apstulbintas represijų masto, kurį būtų galima lyginti su holokaustu. Vis

dėlto Brazilijoje nelabai kas žino apie sovietų koncentracijos ir naikinimo stovyklas, o teigti, kad Stalinas ir Hitleris tam tikru požiūriu yra panašūs – savotiškas tabu. Visa ta mane paskatino giliau studijuoti šią temą, ir štai jau 3–4 metus aš apie tai skaitau ir rašau. Pristačiau šią temą savo gimnazijos

mokslo parodoje, daug apie tai rašiau tinklaraščiui *fronteiraslivres.com*. Dabar rengiu projektą, pagal kurį dar šiais metais bus mokoma apie gulagus dviejuose Rio Grande do Sul universitetuose – valstybiniame (Federal University of Rio Grande do Sul – UFRGS) ir katalikiškame (Pontificia Universidade Católica do Rio Grande do Sul – PUCRS).

Per atostogas sausio mėnesį užtikau dokumentinį filmą, kuriame buvo apklausiami gulagą išgyvenę žmonės. Mane tai labai paveikė. Norėjau, kad kuo daugiau žmonių pamatytų ir suprastų trėmimų ir represijų istoriją, todėl ėmiausiu išrašų vertimų projekto. Susisiekiu su Audriumi Pliopliu Čikagoje, taip pat su rusų režisieriais ir pradėjau vertimus. Mano idėja ir noras yra išversti į portugalų kalbą viską, kas įmanoma šia tema. Apsilankę mano *YouTube* (Paulo Ricardo Gomes) kanale rasite ne tik Audriaus vaizdo įrašus, bet taip pat keletą dokumentinių filmų, o šiuo metu aš ruošiu dar du.

Lietuvos istorija mane paveikė ne tik dėl to, ką lietuviams teko išgyventi, bet ir dėl tos dvasinės jėgos, su kuria jie priešinosi ir galiausiai atgavo laisvę. Mane tikrai pamalonina dėmesys, bet aš tik stengiuosi, kad Brazilijoje būtų prieinama tai, ką daro Audrius ir kiti žmonės – jie, ne aš, turėtų duoti interviu. Aš darau tik tai, ką galiu, kad būtų pagerbtas sovietų režimo pavergtus ir nužudytus 28 milijonų žmonių atminimas, kad nebūtų užmirštos jų kančios. Neseniai įrašiau pokalbį su Audriumi, kur jis pasakoja savo šeimos istoriją. Noriu kreiptis į „Draugo“ skaitytojus – jei turite vaizdo ar kitokių liudijimų apie represijas, apie jūsų šeimų istorijas, mielai išversčiau. Mano el. paštas: *pauloricardogg@gmail.com*.

A. Plioplio įrašus su Paulo vertimais galima pamatyti:

Laiškai iš Sibiro:

<http://plioplys.com/2021/03/letters-from-siberia-now-in-portuguese/>

Prezidentas A. Stulginskis:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z3LvySAC4xs>

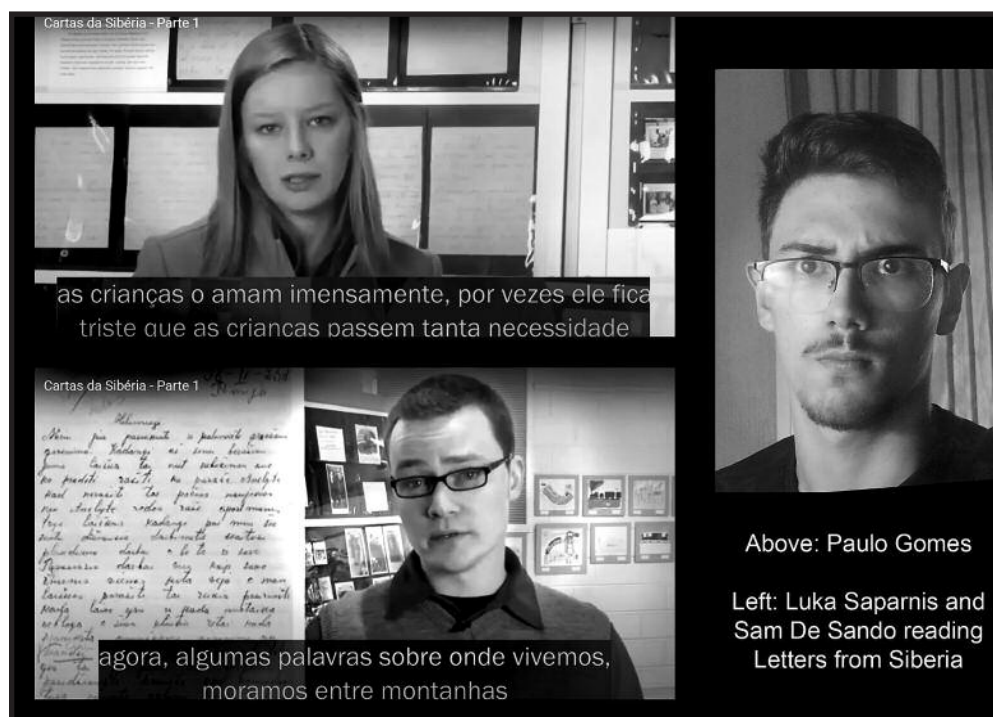
Elena Juciūtė iš Pilviškių:

<https://www.youtube.com/watch?v=iOdSjnwvVIE>

Juozo Kazlausko fotografija:

<https://www.youtube.com/watch?v=YRSHx1GJKCs>

Marcos Lipas – istorijos mokytojas, lietuvių kalbos išmoko studijuodamas Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Kelis kartus yra lankęsis Lietuvoje (1984, 1989, 2011, 2018). Kaip pats sako, yra „brazilas Lietuvoje, lietuvis Brazilijoje“.



Above: Paulo Gomes

Left: Luka Saparnis and Sam De Sando reading Letters from Siberia

kuris per savo kūrybą jau nemažai metų pasakoja apie lietuvių patirtą genocidą. Paulo pradėjo versti *YouTube* paskelbtus A. Plioplio įrašus apie trėmimus ir tokiu būdu tapo tarsi mūsų istorijos balsu portugaliskai kalbančiame pasaulyje. Reikia pastebėti, kad Paulo neturi jokių lietuviškų šaknų ir šiam darbui



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Aptarti regioninio saugumo iššūkiai

Vilnius (Pranešimas spaudai) – Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda kartu su Latvijos prezidentu Egils Levits ir Estijos premjere Kaja Kallas dalyvavo nuotoliniame koordinaciniame susitikime, rengiantis birželio 14 dieną vyksiančiam NATO viršūnių susitikimui Briuselyje.

Pokalbio metu Lietuvos, Latvijos ir Estijos lyderiai aptarė šalių pozicijas svarbiausiais NATO viršūnių susitikimo darbotvarkės klausimais: dėl saugumo situacijos regione, santykių su Rytų kaimynais, dėl NATO 2030 m. strateginės koncepcijos įgyvendinimo.

„Baltijos valstybių požiūris, vertinant regionui kylančias grėsmes, visiškai sutampa. NATO kolektyvinės gynybos ir atgrasymo uždavinys turi būti efektyviai įgyvendinamas. Tai ypač svarbu dabar, kai prie NATO rytinių sienų stebime beprecedenčius saugumo incidentus ir provokacijas“, – teigė Prezidentas.

Šalies vadovo teigimu, Rusija išlieka pagrindine ilgalaikė grėsme ne tik Baltijos regionui, bet ir visam Aljansui.

Pasak Lietuvos vadovo, nedraugiškų kaimynų nenusipėjamumą įmanoma atremti tik stiprinant karinius ir civilinius pajėgumus, investuojant į Aljanso gynybą.

Susitikime aptarta NATO atvirų durų politika, pabrėžiant būtinybę didinti politinę ir praktinę pagalbą Ukrainai ir Sakartvelui – euroatlantines aspiracijas puoselėjančioms Rytų partnerėms.

Kalbėdami apie NATO strateginės koncepcijos 2030 m. įgyvendinimą, Baltijos šalių vadovai pabrėžė tęstinės NATO adaptacijos svarbą besikeičiančioms pasaulio grėsmėms ir iššūkiams, kurioje kolektyviai veikiantys sąjungininkai geba užtikrinti visos euroatlantinės erdvės saugumą.

Baltarusijos požiūris į istoriją brutaliai ciniškas

Vilnius (ELTA) – Užsienio reikalų ministerija reiškia solidarumą su Lenkija, pareiškusia protestą dėl dabartinio Baltarusijos režimo sprendimo rugsėjo 17-ąją paskelbti Baltarusijos nacionaline švente, ir tvirtai pasisako prieš istorijos faktų iškraipymą.

„Rugsėjo 17-oji yra viena skaudžiausių datų Lenkijos istorijoje. Minsko sprendimas rugsėjo 17-ąją paskelbti Liaudies vienybės diena rodo cinišką ir iškreipiantį dabartinės Baltarusijos valdžios požiūrį į istorinę atmintį, demonstruojantį dviejų brutaliausių XX a. Europos totalitarinių režimų nusi Kaltimų ignoravimą“, – reikšdamas solidarumą su Lenkija, sakė užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis.

1939 metų rugsėjo 17 dieną, remdamasi Molotovo-Ribbentropo paktu ir jo slaptaisiais protokolais, Sovietų Sąjunga klastingai užpuolė kaimyninę Lenkiją, okupuodama dalį jos teritorijos. Lenkijai tai buvo jau antrasis smūgis, suduotas praėjus vos kelioms savaitėms po nacistinės Vokietijos įsiveržimo. Sovietų Sąjungos okupuotų teritorijų gyventojai, įskaitant ir baltarusius, iš karto patyrė žiaurias sovietų režimo represijas. Molotovo-Ribbentropo paktas nubrėžė naujas skiriamąsias linijas Europoje bei sukūrė prielaidas Antrajam pasauliniam karui. Šio karo metu ypač Europa, o kartu ir baltarusių tauta patyrė milžiniškų nuostolių ir aukų.

Šios datos šlovinimu paniekinamos baltarusių tautos totalitarinių nacistinių ir sovietinių režimų aukos, bandomos naikinti europietiškos Baltarusijos šaknys ir šimtmečius puoselėtas baltarusių europietiškas paveldas, kurtas kartu su lietuviais, lenkais ir ukrainiečiais. Toks sprendimas gali būti vertinamas kaip ciniškas Baltarusijos režimo bandymas kiršinti baltarusių tautą su jos kaimynėmis ir akivaizdus istorijos klastojimas trumparegiškais politiniais tikslais.

Vilniaus universitetas pasaulio universitetų 400-uke

Vilnius (ELTA) – Naujaisiuose QS pasaulio universitetų reitinge (QS World University Rankings 2022) Vilniaus universitetas (VU) užėmė rekordiškai aukštą 400-ąją vietą.

Tai didžiausias kada nors pasiektas Lietuvos universitetų įvertinimas pasauliniame QS universitetų reitinge.

„Pateikimas tarp 400 geriausių pasaulio universitetų – reikšmingas pasiekimas visam Lietuvos aukštajam mokslui, liudijantis apie tai, kad mūsų valstybėje yra visos prielaidos aukščiausio lygio tarptautiniam mokslui ir studijoms“, – sako VU rektorius prof. Rimvydas Petrauskas.

VU pasauliniuose QS reitinguose tarp kitų daugiau kaip pusantro tūkstančio aukštojo mokslo įstaigų vertinamas jau beveik dešimtmetį ir per šį laiką iš viso pakilo per daugiau nei 200 pozicijų.

Pirmą kartą įvertintas 2014 m. VU užėmė 601–650 vietą, primena VU. Šiuo metu, būdamas 400-oje pozicijoje, VU atstovauja Lietuvai formuodamas aukštus mokslo standartus, kurie vis labiau prisideda prie tarptautinio lygio mokslininkų pritraukimo bei tampa rimtu konkurentu prestižiniams Europos universitetams.

Sudarant QS pasaulio universitetų reitingus, aukštojo mokslo institucijos iš viso vertinamos pagal šešis kriterijus: akademinę reputaciją, reputaciją tarp darbdavių, mokslinių darbų citavimo rodiklį, studentų ir dėstytojų skaičiaus santykį padaliniuose, užsienio dėstytojų dalį ir užsienio studentų skaičių.



Vilniaus universitetas tampa solidžiu konkurentu kitiems Europos universitetams. LRT nuotr.

Rusijos pokštininkai paskelbė pokalbį su Pavilioniu

Rusijos opozicionieriumi Leonidu Volkovu apsimetę žinomi Rusijos pokštininkai paskelbė vaizdo pokalbį su Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininku Žygimantu Pavilioniu.

Pokštininkai, žinomi pravardėmis „Vovan“ and „Lexus“, su Ž. Pavilioniu susisiekė šių metų pavasarį.

Apie šį pokalbį buvo žinoma dar balandžio pabaigoje paaiškėjus, kad Lietuvoje gyvenančio Rusijos opozicionieriaus Aleksejaus Navalno štabo vadovu L. Volkovu apsimetęs žmogus vykdė provokacijas prieš Baltijos šalių, Ukrainos, Jungtinės Karalystės ir kitų valstybių politikus.

Paskelbtame iškarpytame vaizdo įrašė Ž. Pavilionis kalbėjo apie tarptautinės bendruomenės pastangas siekti demokratijos Rusijoje, Baltarusijoje bei kitose Rytų Europos valstybėse, darbą su šių šalių opozicija ir pilietine visuomene, paramos šiems klausimams telkimą Jungtinėse Valstijose ir Europos Sąjungoje.

Parlamentaras pokalbyje tvirtino, kad po pernykščių JAV prezidento rinkimų „Washingtonas dar negrįžo į save, jis tik dabar tampa Washingtonu“. Jis taip pat pabrėžė tikintis JAV prezidento Joe Biden komandos galimybės griežtinti JAV politiką Rusijos atžvilgiu.

„Dabartinė komanda, kuri atėjo, yra kitokia. Ji tokia reiganiška“, – sakė Ž. Pavilionis, turėdamas omenyje buvusį JAV prezidentą Ronald Reagan.

Apsimetėliai taip pat paprašė Ž. Pavilionio pagalbos susisiekiant su JAV Valstybės departamento atstovais ir senatoriumi Bob Menendez, tačiau parlamentaras paneigė perdavęs jiems bet kokius kontaktus.

Vaizdo įrašo pabaigoje Ž. Pavilionis paragina pašnekovą nekreipti dėmesio į prezidento Gitano Nausėdos požiūrį.

„Tu nekreipk dėmesio. Mes dabar Vyriausybė. Ingrida (Šimonytė), mano premjerė, galvoja, kaip aš. Užsienio reikalų ministras galvoja kaip aš, mes pati didžiausia partija, pas mus parlamentinė respublika, o prezidentas – simbolinis. Ir viskas“, – kalbėjo Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Ž. Pavilionis.

„Mes tampame pavojingi Rusijos režimui, nes nemaža dalimi formuojame tą Vakarų politiką, – sakė Ž. Pavilionis. – Jų siekis yra diskredituoti tai darančius žmones“.

Su L. Volkovu apsimetusiais asmenimis kalbėję politikai įtaria, kad jie naudojo vadinamąją „deepfake“ technologiją, leidžiančia vaizdo pokalbyje ar įrašė imituoti kito asmens veidą. Patys apsimetėliai tai neigia.

„Vovan“ ir „Lexus“ taip pat neigia savo sąsajas su Rusijos specialiosiomis tarnybomis, tačiau jų provokuojami žinomi žmonės dažnai yra Kremlui oponuojantys aukšto lygio politikai.

Vertina skirtingai

Bene daugiausia dėmesio sulaukė Ž. Pavilionio žodžiai apie Prezidentą Gitaną Nausėdą.

Prezidentūros komentare nurodoma, kad Prezidento statusas yra apibrėžtas Lietuvos Konstitucijoje, o bandymai jį iškraipyti susilpnina tarptautines Lietuvos pozicijas.

Premjerė Ingrida Šimonytė sakė pokalbio neklausiusi, tačiau kalbėjo, kad ši situacija turėtų tapti pamoka visiems politikams.

Užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis komentuodamas paviešintą pokalbį teigė, kad jį galima vertinti tik kaip provokaciją.

„Šio pokalbio turinys gali būti vertinamas tik vienareikšmiškai – tai manipuliatyvi provokacija, kurios auka gali tapti bet kuris Lietuvos politikas. Pasitikiu Žygimantu Pavilioniu, o tai, kad jis buvo pasirinktas provokacijų taikiniu, matyt, rodo, kad jo darbas ir iniciatyvos erzina, yra neparankios Kremlui, o Lietuvos balsas yra girdimas pasaulyje bei itin nervina režimus Rytuose“, – teigė ministras.

Vilniaus politikos analizės instituto vyr. analitikas Marius Laurinavičius komentavo, kad ši situacija yra aiški Rusijos specialiuųjų tarnybų provokacija, kurios auka galėjo tapti bet kuris Lietuvos politikas. Anot jo, paviešinto pokalbio turinio vertinti negalima, nes jis yra iškarpytas, o viso pokalbio, ko gero, niekada neišgirsime.

„Mes nieko nežinome apie tikrąjį pokalbio turinį ir niekada nesužinosime, nes tai yra specialiuųjų tarnybų atrinkti, sumontuoti ir kitaip apdirbti įrašai. <...> Tokių provokacijų metu didžiausia klaida yra apskritai kalbėti apie kažkokį turinį. Suprantu, kad žiniasklaida negali nereaguoti ir nieko neskelbti, bet pagrindinė reakcija į tokius dalykus turi būti visiškai ignoravimas. Todėl kalbėti apie turinį ne tik kad nėra prasmės, bet tai yra kontraproduktyvu“, – teigė ekspertas.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

JAV svarsto, kaip atnaujinti tarptautines keliones

Washingtonas (ELTA) – Jungtinės Valstijos derėsis su Kanada, Meksika, ES ir Jungtine Karalyste (JK) dėl to, kaip pandemijai nulsūgus būtų galima atnaujinti tarptautines keliones, teigė aukšto rango JAV vyriausybės pareigūnas, nenorėjęs atskleisti savo pavardės.

Pasak jo, bus suformuotos ekspertų darbo grupės, o Baltieji rūmai esą supranta kelionių ir prekybinių santykių bei transporto sektoriaus svarbą ekonomikai.

„Nors mes neatnaujiname tarptautinių kelionių jau šiandien, tikimės, kad šios ekspertų darbo grupės padės mums parengti veiksmų planą, naudojantis kolektyvine patirtimi“, – tvirtino pareigūnas.

Prieš prasidedant Joe Biden vizitui Europoje, jo patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Jake Sullivan tikino, kad bet kokie kelionių apribojimų švelninimai bus skaidrūs ir pagrįsti mokslu bei įrodymais.

Daugelis pasaulio šalių laukia JAV ženklų dėl kelionių draudimų, įvestų daugiau nei prieš metus švelninimo.

Birželio 8 dieną JAV sušvelnino išpėjimus gyventojams dėl kelionių į dešimtis šalių, įskaitant Olimpinių žaidynių šeimininkę Japoniją ir daugelį Europos valstybių.

J. Borrell pavadino A. Lukašenką diktatoriumi

Strasbūras (ELTA) – Europos Sąjungos užsienio reikalų įgaliotinis Josep Borrell, priešingai įprastinei diplomatinei praktikai, Europos Parlamento plenariniame posėdyje Baltarusijos prezidentą Aliaksandrą Lukašenką pavadino „diktatoriumi“.

„Sutinku su jumis, mes turime reikalų su diktatoriumi“, – sakė J. Borrell parlamento posėdyje. Jis taip pat pabrėžė būtinybę toliau daryti spaudimą A. Lukašenkai.

ES jau priėmė keletą sankcijų paketų A. Lukašenkos ir jo rėmėjų atžvilgiu. Nuo savaitgalio Baltarusijos oro bendrovėms neleidžiama iškristi į ES oro erdvę.

B. Obama pavadino Lenkiją autoritarine valstybe

Varšuva (LRT.lt) – Lenkijos premjeras Mateusz Morawiecki pakvietė buvusį JAV prezidentą Barack Obama atvykti į Lenkiją ir apsižvalgyti, po to, kai šis pavadino Lenkiją autoritarine valstybe.

„Pakaktų atvykti čia, o ne skaityti kažkokią medžiagą, kuri, manau, specialiai iškraipoma Lenkijos įvaizdį“, – cituojamas Lenkijos premjeras.

Taip M. Morawiecki reagavo į B. Obama žodžius, pasakytus interviu televizijai CNN.

„Visi mes, piliečiai, turime suprasti, kad kelias į nedemokratinę Ameriką neįvyks akimirksniu. Jis vyksta žingsnis po žingsnio. (...) Kai pažiūri į tai, kas įvyko tokiose vietose kaip Vengrija ir Lenkija, kurios akivaizdžiai neturėjo tokių demokratinų institucijų, kokias turime mes, jos nebuvo taip giliai išsiskilusios, bet vos prieš dešimtmetį jos buvo veikiančios demokratijos. Dabar, iš esmės, jos tapo autoritarinėmis valstybėmis“, – sakė buvęs JAV vadovas.

CNN žurnalistui pakomentavus, kad „demokratija ne visada miršta perversme, demokratija miršta ir prie balsadėžės“, B. Obama atsakė: „būtent“.

M. Morawiecki sakė, kad „atidžiai išsiūrėjus į Lenkiją“ matyti, jog šalis savo ekonomiką atvėrė visai visuomenei, nutolo nuo neoliberalaus modelio ir palengvino priėjimą prie darbo vietų bei kapitalo.

„Manau, buvęs JAV prezidentas Barack Obama pastebės tai ir daugelį kitų dalykų, jei atvyks čia ir atidžiai pasišūrės, kaip gražiai šiandien vystosi Lenkija. Ir tai ne atsitikinumas, taip nebuvo, kol PiS nebuvo valdžioje“, – M. Morawiecki cituoja „Radio Poland“.

Partija „Teisė ir teisingumas“ (PiS) į valdžią Lenkijoje buvo išrinkta 2015 metais ir nuo to laiko įgyvendina kelias kontroversiškai vertinamas reformas, nors ekonominė politika lėmė didelį ūkio augimą. ES institucijos kaltina valdžią teisės viršenybės pamynimu.

JBS sumokėjo 11 mln. dolerių išpirką bitkoinais

Washingtonas (ELTA) – Viena didžiausių mėsos perdirbėjų pasaulyje bendrovė JBS kompiuteriniams įsilaužėliams sumokėjo 11 mln. JAV dolerių vertės išpirką, siekdama išvengti tolesnių trikdžių po veiklą paralyžiavusios kibernetinės atakos, kuri, kaip manoma, buvo surengta iš Rusijos.



Įmonės JBS vadovas patvirtino rusų programišiams sumokėję milžinišką išpirką. CNBC nuotr.

„Tai buvo labai sunkus sprendimas mūsų įmonei ir man asmeniškai, – sakė JBS filialo JAV generalinis direktorius Andre Nogueira. – Tačiau manėme, kad šį sprendimą reikia priimti, kad būtų išvengta bet kokių galimų rizikų mūsų klientams“.

A. Nogueira sakė, kad išpirka buvo sumokėta bitkoinais.

Įsilaužėliai praėjusią savaitę nusiaikė į Brazilijos bendrovės JBS kompiuterines sistemas ir sutrikdė įmonių veiklą JAV, Australijoje ir Kanadoje.

Kremlius dedasi „išlaisvintoju“, kaltinimai liejasi Baltijos šalims

Pergalės dienos minėjimai Rusijoje ir į jos įtakos sferoje esančiose valstybėse neatsiejami nuo galios demonstravimo, o iškilmingų parodų lydimą šventę pasitelkiama dezinformacijai skleisti, teigiama DebunkEU.org pranešime žiniasklaidai. Pasak tyrėjų, gegužės 9-osios minėjimai Kremlui palankioje spaudoje buvo nušviesti naudojant kaltinimus, neva Baltijos šalyse persekiojami kitaminčiai ir leidžiama klestėti neonacizmui.

Uždraudė menkinti Sovietų Sąjungos nuopelnus

Rusijos Federacijos prezidentas ir parlamentarai pasiūlė uždrausti lyginti Sovietų Sąjungą ir nacistinę Vokietiją. Šiuo įstatymo projektu siekiama uždrausti neigti „Sovietų sąjungos humanitarinę misiją išvaduojant Europos šalis“.

Tuo metu 2019 m. Europos Parlamento priimtoje rezoliucijoje prabrėžiama, kad tiek sovietinis, tiek nacistinis režimai buvo atsakingi už Antrojo pasaulinio karo pradžią. Dokumente taip pat atkreipiamas dėmesys į tai, kad karo pabaiga neatnešė laisvės ir taikos į Europos valstybes, okupuotas Sovietų sąjungos arba išlikusias Rytų bloko įtakos zonoje.

„Svarbu nepamiršti, kad šių metų balandį Vladimiras Putinas pasirašė įstatymą, kuriuo padidintamos nuobaudos už ‘nacizmo pateisinimą’ ir įvedamos baudmės už ‘sąmoningą melagingos informacijos apie Antrojo pasaulinio karo veteranus platinimą’“, – sako DebunkEU.org vyriausioji analitikė Laima Venclauskienė.

Įstatymas buvo patvirtintas Rusijos Dūmoje 2021 m. kovą.

Kuriamos paralelės tarp sovietų pergalės ir dabartinės Rusijos užsienio politikos, karinės galios ir „išlaisvintojos“ vaidmens.

Rusija prisiima išlaisvintojo vaidmenį

Pernai nuskambėjusios reakcijos į jungtinių Baltijos šalių prezidentų pareiškimą, reikalaujant Maskvos atsakomybės už karo pradžią ir neteisėtą trijų valstybių okupaciją ir prijungimą prie Sovietų sąjungos, buvo aktualios ir šiomet.

„Straipsniuose siekta paneigti Vladimiro Putino režimo bandymus pasisavinti Antrojo pasaulinio karo atmintį ir ją naudoti kaip įrankį propagandai skleisti – tiek šalies viduje, tiek ir užsienyje. Siekiant sukelti tokį efektą, kuriamos paralelės tarp sovietų pergalės ir dabartinės Rusijos užsienio politikos, karinės galios ir „išlaisvintojos“ vaidmens“, – sako DebunkEU.org ekspertė.

Tyrimo duomenimis, dezinformacijos srautas suaktyvėjo pačią gegužės 9 d. – kai kuriose Facebook grupėse, kurias tyrėjai apibūdina kaip kairiosios politinės pakraipos, taip pat su Kremliumi siejamuose šaltiniuose publikuotose straipsniuose raginta švęsti Pergalės dieną ir apmąstyti, kaip ji minima Lietuvoje.

Žinutės apie „bandymus ištrinti Pergalės dienos atminimą“ tiriamuoju laikotarpiu buvo populiariausios tiek pagal straipsnių skaičių, tiek pagal pasiektą potencialią kontaktų auditoriją.

Rusofobijos korta

Anot L. Venclauskienės, 89 proc. nagrinėtų straipsnių apie Lietuvą buvo neigiami. „Nagrinėdami straipsnius pamatėme, kad klaidinančiame ir melagingame turinyje apie Pergalės dieną dažniausiai kartotas žodis „rusofobija“ – vienas iš pagrindinių ir dažniausiai naudojamų Kremliaus propagandos naratyvų, kuris naudojamas pateikti V. Putino režimui išreikštą kritiką kaip isteriją, neapykantą ir kitaminčių priespaudą“, – pastebi L. Venclauskienė.

Tyrimo duomenimis, frazė, kad Antrojo pasaulinio karo atmintis yra trinama, buvo antra pagal populiarumą. Kitos dvi susijusios mintys – „netikrų didvyrių garbinimas“ ir „nacizmo atgimimas“ liko trečioje vietoje.

„Vis dėlto, didžioji dalis publikacijų, minėjusių Lietuvą neutraliai, susitelkė į tai, kad šalis turėtų būti dėkinga Sovietų sąjungai už išlaisvinimą. Taip pat teigta, kad Lietuva ir kitos šalys, padedamos sovietų, išplėtė savo teritorijas, ir jei ne Raudonosios armijos pagalba, nacistinės Vokietijos kariuomenė ištrintų Baltijos šalių gyventojus nuo žemės paviršiaus“, – vardija analitikė.

Daugiausiai straipsnių Pergalės dienos tema išplatino „Sputnik“ ir „Baltnews“ – šaltiniai, kurie, anot Lietuvos Valstybės saugumo departamento, yra skirti išplėsti Rusijos įtaką Lietuvos informacinėje erdvėje. Platforma rusų kalba cont.ws pagal turinio kiekį buvo trečia – kaip nustatyta 2019 m., šis portalas naudotas didelio masto dezinformacijos kompanijai, galimai susijusiai su Rusijos žvalgyba, vykdyti.

Naujiųjų agentūra RIA Novosti. Kaip „Sputnik“ ir „Baltnews“, RIA Novosti priklauso Rusijos vyriausybės kontroliuojamam holdingui „Rossiya Segodnya“, kurį valdo ES sankcijomis nubaustas Dmitrijus Kiseliovas. Antroji pagal auditorijos dalį – RIA FAN naujiųjų agentūra, valdoma Jevgenijaus Prigožino, siejamo su trolių fabriku Sankt Peterburge.

LRT.lt

Iš tremties vagonų matė ir raudonas aguonas Dar negirdėti tremtinio liudijimai

MARIJA BOHAREVIČIENĖ

Noriu pristatyti lietuvių visuomenei planuojamą išleisti knygą „Raudonos aguonos tarp bėgių. Gedimino Klimavičiaus prisiminimai“. Tai lietuvių, rusų ir vokiečių kariuomenėse tarnavusio kario tikri prisiminimai, rašyti 1941–1945 metų laikotarpiu, dvelkiantys patriotiškumu, gimtosios žemės išaukštinimu, atspindintys didelę meilę Tėvynei Lietuvai.

Knyga šiuo metu rengiama spaudai. Noriu papasakoti, kaip gimė šios knygos išleidimo idėja.

Tremtinio rankraščių išsaugojimo sūnėnas

2017 lapkričio mėnesį dalyvavau Pasaulio lietuvių centre Lemonte surengtame susitikime su „Misija Sibiras“ ekspedicijos dalyviais Arnoldu Foku ir Raminta Keželyte. Susitikime dalyvavo daug aktyvių Lietuvių Bendruomenės narių. Tarp jų buvo ir Vytautas Bagdonas, prieš dvidešimt metų su šeima atvykęs į JAV. Jis papasakojo, kad turi savo dėdės Gedimino Klimavičiaus, buvusio kario ir tremtinio prisiminimus, dienoraščius, poezijos sąsiuvinius, posmus, užrašytus ant beržo tošies ir laiškus iš tremties Irkutsko srityje.

Labai susidomėjau, nes mano senelio šeima iš Ariogalos taip pat buvo ištremta į Novosibirsko sritį. Mano senelis, Benediktas Barkauskas, 1908 m. buvo atvykęs ir dirbo Amerikoje – kasė anglis Pensilvanijos anglių kasykloje. Po to grįžo į Lietuvą, bet po vienerių metų vėl atvyko į JAV. Tuomet trejus metus padirbo Moline, IL, John Deere traktorių gamykloje, ir vėl parvyko gyventi į Lietuvą. Likimas buvo labai negailestingas mano senelio šeimai. Barkauskai Ariogaloje buvo pastatę naują gyvenamą namą ir naujus ūkinius trobesius, bet prasidėjęs Pirmajam pasauliniam karui, sudegė visi jo nauji gyvenamieji ir ūkiniai pastatai. Senelio šeima vėl viską turėjo pradėti iš naujo. Ir jie vėl statė, kūrė gyvenimą, augino aštuonis vaikus. Atūžė Antrojo pasaulinio karo uraganas, suliepsnojo visa Europa... 1945 metų sausio 6 dieną rusų kareiviai nušovė mano keturis dėdes, Benedikto Barkausko sūnus: Kazimierą – Lietuvos armijos karininką, Zenoną, Mečislovą ir Vytautą. Vytautui buvo tik 15 metų, jam dar net nepriklausė eiti į tarybinę armiją. Kitus likusius penkis šeimos narius ištremė į Sibirą. Tas negailestingas karo laikotarpis krauju užrašė daugybės Lietuvos žmonių likimus, sudaužė ateitį ir tūkstančiams atėmė gyvybes.

Po minėto susitikimo Lemonte V. Bagdonas perdavė man Gedimino Klimavičiaus ranka smulkia rašysena prirašytus penkis dienoraščių-prisiminimų sąsiuvinius, poezijos lapus, laiškus, labai emociškai giliai ir dvasingai sukurta poemą „Dveji metai“, parašytą ant beržo tošies, laišką, rašytą ant beržo tošies, tris apsakymus ir daug laiškų ir eilėraščių. Kai kuriuos kūrinius G. Klimavičius kūrė gyvendamas kareivinėse ir juose (trijų dalių poema „Karas“, „Poema Kaziui“) atsispindi to meto lietuvių kareivio dvasia: pajuokavimai, satyra ir kitų kareivių kritika. Įdomi, su komišku atspalviu poema „Vieneri metai“, skirta vienerių metų sukakčiai tremtyje. Joje G. Klimavičius sarkastiškai aprašė pro traukinio langą ma-



Juozas Klimavičius, Gedimino vyresnysis brolis, Lietuvos armijos kareivis, kuris žuvo mūšyje 1943 metais.

tytus pirmuosius reginius ir atsitikimus, kuriuos, važiudamas į tremtį, patyrė Rusijos gilumoje.

Dvejus metus skaičiau, tyrinėčiau ir perspausdinu minėtus rankraščius. Darbas buvo nelengvas: daugiau nei 70 metų netinkamų laikymo sąlygų paveiktuose rankraščiuose ranka rašyti tekstai buvo labai sunkiai įskaitomi, kai kurie puslapiai suplyšę. Visą susisteminu ir sudėliojau į elektroninę knygą. Tačiau dar turiu nemažai prie jos padirbėti: redaguoti, nagrinėti įvykius, istorinius faktus ir surinkti lėšų šios knygos išleidimui. Tai užims dar laiko, kol knyga išvys pasaulį.

Ūkininkų vaikas pasirinko kareivio kelią

Gediminas Klimavičius gimė 1918 m. lapkričio 22 d. Digrių kaime, Kauno apskrityje, netoli mažo miestelio, vadinamo Ežerėliu. Jo tėvai Antanas ir Petronėlė Klimavičiai turėjo 10 hektarų žemės. Jie ūkininkavo savo mylimos tėviškės laukuose, sėjo kviečius, linus, augino gyvulius, nes patiems reikėjo žemę įdirbti ir taip pragyventi iš savo ūkio. Ūkininkai Klimavičiai turėjo 6 vaikus, iš jų tris sūnus: Juozą, Gediminą, Albiną ir tris dukteris: Anelę, Anastasiją ir Eleną. Verstis ir pragyventi iš dešimties hektarų žemės šeimai nebuvo lengva. Visi sutartinai dirbo ūkyje. Vis dėlto, tėvai labai rūpinosi vaikų išsilavinimu. Visi jie ėjo į mokyklas ir baigė po keletą gimnazijos skyrių. Gediminas Klimavičius taip pat mokėsi gimnazijoje, tačiau universitete mokytis jam neteko, vaikinai stojo į Nepriklausomos Lietuvos armijos gretas.

G. Klimavičius buvo apsikaitęs ir išsilavinęs jaunuolis. Lietuvos armijoje tarnavo ir Gedimino vyresnysis brolis Juozas Klimavičius. Ko gero, tai ir pastūmėjo Gediminą tapti Lietuvos kariu. Vėliau, 1943 metais vyriausiasis brolis Juozas žuvo mūšyje prie Ilmenio ežero.

G. Klimavičius pradėjo tarnauti Lietuvos armijoje 1940 m. kovo 1 d. ir buvo įrašytas į Trečiąją artilerijos pulką, 1-ą kuopą. Jis rašė: „Šiuo paskyrimu buvau visai patenkintas, nes šiame pulke tarnavo ir



Gediminas Klimavičius, Lietuvos kariuomenės kareivis. Nuotraukos iš Klimavičių šeimos archyvo

mano brolis Juozas, vienas pusbrolio ir dar keletas gerai pažįstamų mano draugų“. Pulkas buvo dislokuotas Kaune, Šančiuose. Ten kareiviai buvo mokomi drausmės ir atsakomybės, rikiuotės ir žygiavimo. Gediminas buvo paskirtas tiesti telefono laidus ir dirbti ryšininku.

Nuoširdžiai ir jausmingai jis savo dienoraštyje aprašė kareivių Priesaikos ceremoniją: „Ši diena mums didžiausia iš visų. Šį šeštadienį visi iš kareivių tampa eiliniai. Visi lig vieno prisiekėme ginti Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę. Šimtai jaunų vyrų išsirikiaavę rajono aikštėje, atėjus pulko vadui, išklausome jo iškilmingos kalbos. Po to visos žaliųjų gretos nužygiuojame bažnyčion. Po pamaldų vėl grįžtame į savo rajono aikštę. Keturi pabūklai išdidžiai žiūri į visas keturias puses ir įvyksta mūsų Priesaika“.

Karas pakeitė kareivio likimą

Po šio įvykio praėjus vos keliems mėnesiams, situacija Lietuvoje ir kariuomenėje pasikeitė iš esmės. 1940 m. birželio 14 d. Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą ir netrukus Raudonoji armija įžengė į Lietuvos teritoriją, kaip „draugiška sąjungininkų kariuomenė“.

G. Klimavičius rašė savo dienoraštyje: „Išaušo gražus birželio 18 dienos rytas. Kareivių veidai kažko susirūpinę, susimąstę, neramūs. Sužinome, kad sovietų kariuomenė peržengė Lietuvos sieną. Be to sužinome, kad atsistatydino mūsų vyriausybę ir kad Lietuva liko visai be valstybės vairo... nutrūks-ta nuo šio ryto normalus gyvenimas... Visi kariai ir karininkai susirūpinę, nusiminę, nes padėtis pasidarė baisiai neaiški. Visi žinome ir jaučiame, kad su rusų kariuomenės įžygiavimu reikia laukti svarbių ir nelauktų įvykių mūsų Lietuvoje...“

Savo dienoraščiuose G. Klimavičius aprašė karių išsikraustymą iš Šančių kareivinių, jų kelionę į Vilnių, kuris iki šiol buvo Lenkijos valdomas. Gediminas puikiai suprato, kad Vilnių jie ras visai kitoki: „... nors vaizdas nepasikeitęs, bet 20 metų Vil-



Digrių kaimo gyventojai prie bažnyčios.



Gediminas Klimavičius (pirmas iš k.) su kitais lietuviams tremtyje prie medžio apdirbimo darbu.

nius laukė prašvintančios laisvės. Ir vos Gedimino dvasia spėjo ištiesusi ranką pasveikinti į Vilnių įžygiuojančius Lietuvos karius, tuoj ir vėl žiauraus bolševikų smurto verčiama pasislėpė neprieinamuose, paslaptinguose Vilniaus požemiuose – toliau pasakojo savo dienoraštyje G. Klimavičius.

Išlikusiuose dienoraščiuose jis labai aiškiai, jaudinančiai pasakojo apie svarbius įvykius iš savo tarnybos rusų armijoje. Tai labai vertingi autentiško prisiminimai:

„Tai buvo spalio mėnesio pirmomis dienomis. Kaip ir paprastai, šį vakarą dirbu centrinėje. Pradėjus temti, pulke prasidėjo kažkoks bruzdėjimas, kuris vėliau iškilo į tam tikras demonstracijas. Šimtai mūsų pulko kareivių pradėjo giedoti Tautos himną, kuris rusų jau buvo uždraustas. Į iškabintus Stalino bei „garsių“ vadų paveikslus pasipylė akmenų kruša. Politrukai ir komisarai išsislapstė, o gretimose mūsų rajono kareivinėse gyvenę rusai galvotrūkiškai atsidadūrė savo patalpose.

– Šalin prakeiktas Stalinas! Lai gyvuoja laisvoji Lietuva! – girdėjosi įvairūs šūkių kareivių tarpe. Po šio įvykio politrukai apie tai nieko neužsiminė. Tik po keleto dienų svarbesnius praėjusio įvykio dalyvius areštavo ir išvežė”.

G. Klimavičius savo dienoraštyje pasakoja ir apie karo pradžią:

„1941 m. birželio 22 d., sekmadienis. Patekėjusi saulė raudonai nudažė Varėnos stovyklos miško pušų viršūnes. Palapinėse dar tylu. Kiekvienas po sunkaus dienos darbo ilsisi. Staiga per miegus išgirstu lėktuvų ūžimą. Pasigirsta keletas trumpų kulkosvaidžių serijų, paskui vėl viskas nutyla. Kas tai galėtų būti? – galvoju trindamas užmiegotas akis. – Nejaugi karas?! Taip, tai vokiečių lėktuvai apžvalgė mūsų stovyklą ir susikovė su vienu rusų naikintuvu”.

Grupė Lietuvos kareivių, tarp kurių buvo ir Gediminas, nusprendžia važiuoti ginti Vilniaus. Vėliau jis kartu su kitais lietuvių kariais pateko į vokiečių nelaisvę, buvo išsiųstas į Liubliną. Visas karo laikų klajones, kančias ir Lietuvos ilgesį kareivis sudėjo į savo dienoraštį.

Į tremtį – su tėvu, dėde ir broliais

Gedimino Klimavičiaus karo pabaigos ir pokario laikotarpio kūrybą sudaro išlikę trys apsakymai, kuriuose aiškiai ir jaudinančiai pavaizduoti tuo metu Lietuvoje vykę istoriniai įvykiai. Tai jaunų žmonių prievarta ėmimas į rusų armijos gretas, valstybės tarnautojų, inteligentijos, ūkininkų suėmimai, trėmimai, susidorojimas su gyventojais ir su visais, kurie nepritarė tarybinės valdžios reikalavimams.

1948 m. gegužės 22 d. į Klimavičių sodybą atvyko ginkluoti rusų kareiviai, kurie sodyboje esantiems vyrams davė tik vieną valandą, kad šie susirinktų reikalingus daiktus. Suėmė šeimos galvą Antaną Klimavičių, tėvo brolių Povilą, du Antano sūnus: Gediminą ir Albiną.

Dvi seserys Anelė, Angelė ir jų mama Petronėlė, buvusios laukuose, išgirdusios keistus, skausmingus ir nerimą keliančius garsus, sklindančius iš sodybos, pasislėpė netoliese esančiame miškelyje. Taip Gedimino mama Petronėlė Klimavičienė ir dvi jo seserys išvengė tremties, nors buvo trėmimų sąrašuose. Jos slėpėsi ilgai, apie dešimt dienų miške prie pelkių. Buvo šaltas gegužės mėnuo. Išbūti miške buvo sunku ir nepakeliama. Tačiau tai buvo kova už išlikimą, kova už gyvenimą. Tos praleistos dienos šaltame, drėgname ore, be maisto, be šiltesnių drabužių – vėliau visa tai labai paveikė moterų sveikatą. Sužinojusios, kad nurimo trėmimų bumas, kad kaime sumažėjo kareivių, moterys iš miško grįžo gyventi į savo namus.

Visi šeimos vyrai – tėvas Antanas, jo brolis Povilas, sūnūs Gediminas ir Albinas Klimavičiai buvo ištremti į Sibirą, į Irkutsko srityje esančio Taljano miesto apylinkes. Gediminas ir kiti šeimos nariai dažnai rašė laiškus likusiems giminėms į Lietuvą. Laiškuose jaudinančiai pasakojo apie sunkų gyvenimą Sibiro tolybėse, nepakeliamus ir sveikatą alinančius darbus. Ne visi laišškai tada pasiekdavo adresatus. Daug jų dingo. Rusų valdžia norėjo, kad Lietuvoje gyvenantys ištremtųjų giminės nesužinotų visos tiesos apie pasibaisėtina gyvenimą tremtyje.

Rašyti nepaliovė ir tremtyje iki mirties

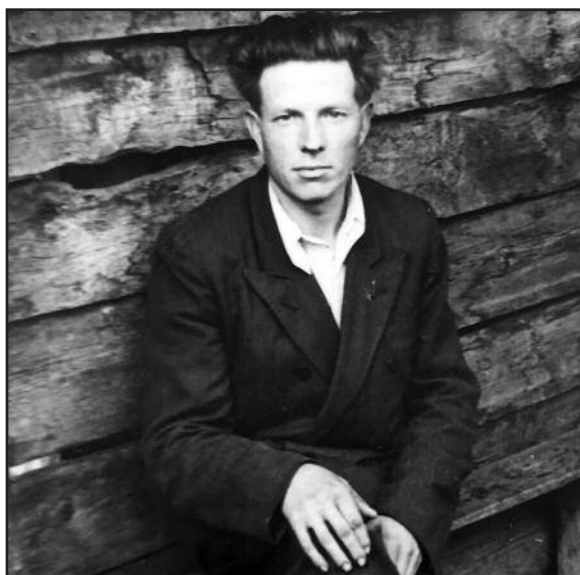
G. Klimavičius ir tremtyje išliko kūrybingas. Iš Sibiro siųstuose jo laiškuose galime įžvelgti nerimą keltiną sielą, išsiilgusią gimtųjų Tėviškės laukų. Tremtinio laiškuose vaizdingai aprašyta graži Si-



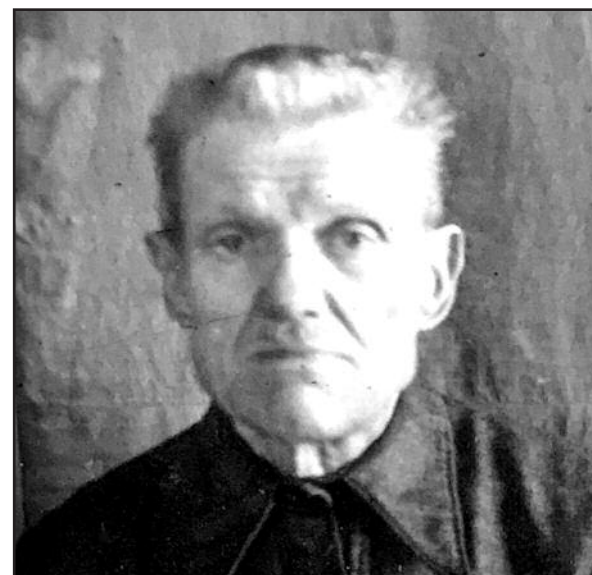
Albinas Klimavičius prie savo brolio Gedimino kapo Irkutske



Gedimino, kuris žuvo nesulaukęs net 32-ojo gimtadienio, laidotuvės. Irkutskas, Zima.



Gedimino brolis Albinas Irkutskas. Jis vienintelis iš šeimos vyrų grįžo į Lietuvą.



Prisiminimų autoriaus Gedimino Klimavičiaus tėvas Antanas mirė tremtyje.

biro gamta, kalnai, augmenija. Gediminas, gyven-damas Sibire, rašė ir kūrė eilėraščius. Yra išlikusios dvi jo sukurtos poemos – „Vieneri metai”, skirta vienerių metų sukakčiai tremtyje paminėti ir „Dveji metai”. Dėl popieriaus stokos jam teko galvoti, kur ir ant ko užrašyti užplūdusias mintis, išreikšti savo pergyvenimus. Matyt nujausdamas, jog gyventi liko nedaug, autorius kūrinių „Dveji metai” užrašė ant beržo tošies. Tai keturiolikos puslapių, 50 posmų poema. Joje poetas savo ranka užrašė gražiausius žodžius Lietuvai, jos žmonėms. Šis kūrinytis – brangi dovana Lietuvos istorijai ir ateinančioms kartoms.

1950 m. rugpjūčio 9 d., kaip paprastai, Gediminas buvo pasiųstas dirbti medienos paruošimo darbus Irkutske, Zimos miesto apylinkėse. Tą dieną reikėjo sutvarkyti didžiules rąstų krūvas. Rąstai būdavo traukiami iš vandens, pažliugę, šlapai. Nuo rietuvės viršaus žemyn pradėję judėti rąstai nustūmė ir Gediminą. Jis buvo sunkiai sužeistas ir, vežamas į ligoninę, mirė. Jis palaidotas Zimos miesto kapinėse. Sibire mirė ir jo tėvas – Antanas Klimavičius

ir tėvo brolis Povilas. Į Tėvynę iš tremties grįžo tik Gedimino brolis Albinas Klimavičius. Albinas, grįždamas į Lietuvą, su savimi parsivežė brolio Gedimino parašytas poetas. Klimavičių šeima išsaugojo iš Sibiro gautus laiškus, Gedimino rašytus prisiminimus, apsakymus ir poeziją. Tokiu būdu susikauptė vertingas šeimos archyvas. Klimavičių šeimos archyvui atsidadūręs mano rankose, nutariau šios šeimos istoriją pagarsinti.

Pirmąją informaciją apie G. Klimavičiaus prisiminimus kartu su poemos „Dveji metai” fragmentu pateikiau laikraščiui „Draugas”, 2018 m. Tų metų birželio 14 d. (Nr. 71) buvo išspausdintas straipsnis „Tremtinio skausmo liudijimas – ant beržo tošies”.

Knyga „Raudonos aguonos tarp bėgių. Gedimino Klimavičiaus prisiminimai” turėtų pasirodyti 1922 metų rudenį.

Marija Boharevičienė – Amerikos Vakarų skyriaus Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA) narė.

CHIRURGAJAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AUSŲ, NOSIŲ, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy



7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosenet.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbuotojams bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja

perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-4055

Valandos susitarus

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja

15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL

Tel. 630-243-1010

Valandos susitarus

DR. DAIVA BIDVA
Dantų gydytoja

950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521

Tel. 708-485-2828

www.draugas.org
773-585-9500

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

**SKAITYKITE
„DRAUGĄ“
INTERNETE!
www.draugas.org**

**KEPYKLA IR DELIKATESAI**

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

REAL ESTATE

**FIRST RATE
REAL ESTATE**

**Chicago and
surrounding areas**

Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Sponsoring Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai



Patirtis – daugiau nei
35-eri metai

**PERKA**

**BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.**
tel. 708-603-5494

Perkate ar parduodate namą?

Nekilnojamo turto
žinovė siūlo savo
paslaugas
pietvakarinėje
Michigano dalyje –
Harbor Country: Union
Pier, New Buffalo,
Sawyer, Harbert,
Bridgman, Three Oaks ir kt.
Aptarnauja ir Čikagos apylinkes.



**Danutė (Donna)
Navickas**

C21 Affiliated – Illinois & Michigan

Tel. 630-917-0062

www.draugas.org
773-585-9500

LOT Lufthansa SAS FINAIR KLM

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com



Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

**REMKIME DRAUGO FONDA**

Nuo 1992 metų Draugo fondas
padeda išlaikyti mūsų lietuvišką,
katalikišką „Draugo“ laikraštį. Pri-
siminkite Draugo fondą savo
testamente. Keletas stambesnių
palikimų užtikrins „Draugo“ laik-
raščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Surašymas Nr. 122

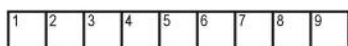
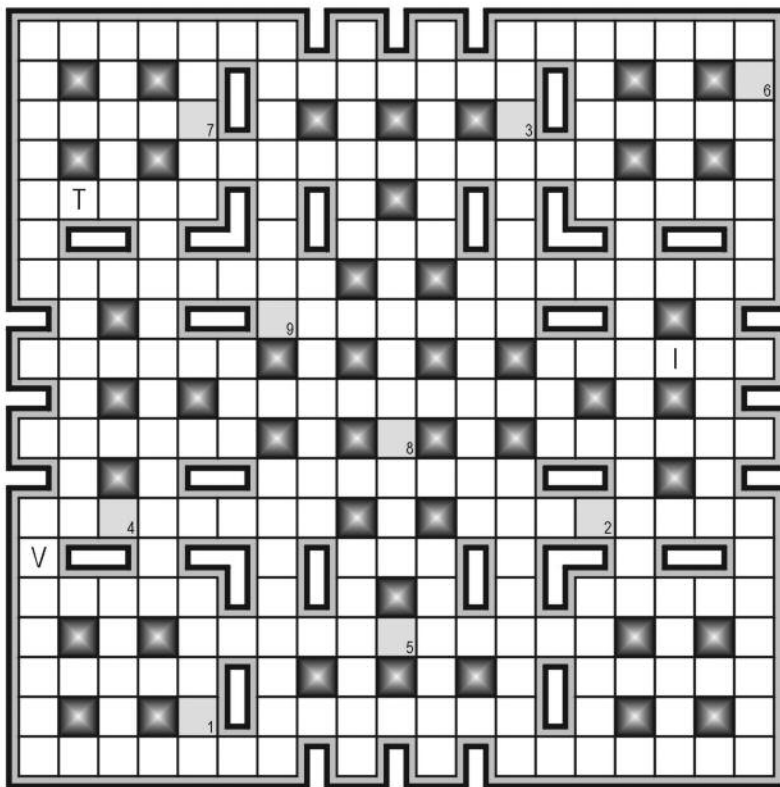
Surašykite į brėžinį duotus žodžius.

Pažymėtuose langeliuose perskaitysite užduoties atsakymą.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

arba el. paštu – skelbimai@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.



3 raidės:

AGA – ĖJA – KAI – KSI.

5 raidės:

ALIBI – ALISA – AORTA – APORT – DABAR – GRASA – IKRAI – ITRIS – KERAI – KETUS – LARGO – MARTI – MĖNUO – NANDU – ORBIT – RINGĖ.

6 raidės:

AGUONA – ĮKAITĖ – ILIADA – IŠEIGA – IŽDINĖ – KIAULĖ – KREIDA – ŠNEKTA.

7 raidės:

ALLEGRO – GYDYKLA – GROBIKĖ – INDĖNAI – ĮVAIKIS – MAORIAI – RAGELIS – SAĖLGOS – SEILIUS – SIAUTIS – SKAUTAS – SKUODAS – SLOVĖNĖ – SUIRUTĖ – TUKANAI – VABALAI.

8 raidės:

ATREMTIS – ĖSDIKLIS – ĮSKIEPIS – IŠMINTIS – IŠSKYROS – MISTIKAS – RISTŪNAS – VANDENIS.

9 raidės:

GRUODŠALA – JUOKDARYS.

KVIEČIAME Į JAUNIMO CENTRO PIKNIKĄ
 Birželio 13 dieną
 12:45 val. po pietų Jaunimo Centro kieme
 Ateikite, dalyvaukite programoje ir pardavinėkite savo prekes. Lankytojus linksmins Broniaus Mūro muzika
 Mus remia Kunigaikščių Užeiga, bus pardavinėjamas jų maistas.
PIKNIKO ORGANIZATORIAI:
 - Lietuvos Šaulių Sąjunga iševijoje
 - JAV LB Marquette Park apylinkė
 - Švč. Mergelės Marijos Gimimo (Nativity BVM) parapija
 - Jaunimo Centro taryba

Prekybininkai kviečiami registruotis telefonu 630-806-5589 pas Rimą arba email: rima.ziuraitis@gmail.com

ATLANTIC Express Corp.
SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ
 + Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija
 Greičiausi pristatymo terminai
 Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100
 Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų
 Asmeninės siuntos
708-907-3000
 Sekite savo siuntas:
 AtlanticExpressCorp.com/tracking
 Centrinio ofiso adresas:
 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos
 Atlantic Express Centrinis Ofisas
 8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
 Tel: 708-907-3000
 Rūta
 6651 South Cass Ave Westmont, IL 60559
 Tel: 630-964-7882
 Eurus Deli
 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
 Tel: 630-469-4290
 Biomed
 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
 Tel: 847-566-6676
 Royal Petal
 188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
 Tel: 630-257-0339
 Excel Insurance
 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
 Tel: 773-777-4700
 Romanian American Network
 6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
 Tel: 847-897-6710
 Gramitex
 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
 Tel: 630-888-1838
 Harvest Fresh
 (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
 Tel: 224-625-0331
 Real Exteriors
 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
 Tel: 847-671-1155
 Lithuanian Plaza
 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
 Tel: 708-599-9866
 Gales Caves
 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
 Tel: 773-283-7701
 Kunigaikščių Užeiga
 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
 Tel: 708-594-5622
 Biomed 2
 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
 Tel: 773-656-2430
 Kalyna
 338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
 Tel: 847-776-7766
 Continental USA
 2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
 Tel: 773-489-9770
 Ina Stankeviciene
 Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
 Tel: 773-476-5999

SUBSCRIBE
 Receive BOTH!
 ONE YEAR DRAUGAS NEWS
 12 ISSUES
 LITHUANIAN HERITAGE
 6 ISSUES
 \$45 mailed
 \$30 internet only

DRAUGAS NEWS
 LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend
 My link to LITHUANIA!
 www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE
 MAGAZINE IN ENGLISH
 A supplement mailed separately

SKELBIMAMS
 Pasiteirauti tel. 773-585-9500
 skelbimai@draugas.org

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Lietuvos žemė atskleidžia partizanų paslaptis



Larisos Dmuchovskajos nuotraukos

Kuršėnų apylinkėse – naujas radinys

Šiaulių rajone Kuršėnų apylinkėse 2021 m. gegužės 29 d. buvo rasti Lietuvos partizanų dokumentai. Juos, atliekant Vokietijos karių kapaviečių paiešką, rado VŠĮ „Kultūros vertybių globos tarnybos“ paieškos grupės narys Giedrius Nedzinskas. Kaip papasakojo šios tarnybos direktorius Linas Kvizikičius, dokumentai buvo rasti miške, drėgnoje vietovėje prie pelkės. Jie buvo sudėti į metalinį, 1937 m. Vokietijos kariuomenės dujokaukės dėklą, kuris galėjo būti skubiai įmintas ir drėgną žemę, nes aptiktas tik apie 15–20 cm gylyje, o vienas dėklo galas kyšojo žemės paviršiuje.

Atliekant pirminę iš dėklo ištrauktų dokumentų apžiūrą, nustatyta, kad ten yra sudėtas pluoštelis dokumentų, porą sąsiuvinių, daug nenaudoto kopijuojančio popieriaus (kalkės), pluoštas švaraus popieriaus ir keletas tuščių vokų. Dalies dokumentų iš dėklo ištraukti nepavyko, nes jie prilipę prie sienelių. Ištrauktų dokumentų fizinė būklė bloga, nuo ilgo buvimo drėgmėje popierius sulipęs, todėl restauratoriai net nebandė lapų atskirti. Pavyko perkaitinti tik vieno dokumento „LI-GU,



PO ir KU Rj ir Kp vadovybių sueigos darbotvarkės” pirmą lapą. Tiksliai nustatyti, kokio partizanų junginio dokumentai buvo sudėti į dėklą, pavyks tikiai pradėjus juos restauruoti.

Pagal radimo vietą galima spėti, kad dokumentai galėtų priklausyti Žemaičių apygardos Vytenio rinkinei, Kuršėnų apylinkėse veikusiai 1945–1951 m.

Rasti dokumentai bus restauruojami Lietuvos valstybės centriname archyve, o po to saugomi Lietuvos ypatingame archyve.

Lietuvos partizanų dokumentų kelionės

Lietuvos partizanai, suprasdami dokumentų svarbą, įvairiais būdais stengėsi juos išsaugoti atities kartoms. Surūdijusiose bidonuose, metaliniuose konteineriuose, stikliniuose induose užkasti po žeme ar paprastuose popieriaus ryšuliuose daržinėse, malkinėse, palėpėse, miškuose ilgus metus žmonių saugoti Lietuvos laisvės kovų dalyvių dokumentai nueina ilgą kelią, kol mūsų dienomis išvysta dienos šviesą ir patenka pas tyrinėtojus. Kartais šių dokumentų ieško specialiai rengiamos ekspedicijos, bet dažniausiai jie randami visiško atsitiktinumo dėka.

Kad šie radiniai nesunykėtų ir galėtų saugiai amžiams nugulti dokumentų saugyklose, jie turi būti restauruoti. O kad iš saugyklų pasiektų tyrinėtojus – ištirti ir aprašyti. Tai dažnai trunka ne vienerius ir ne dvejus metus. Pavyzdžiui 2016 m. Marijampolės rajone ir 2018 m. Kauno rajone rasti Tauro apygardos partizanų dokumentai tyrinėtojams pasiekiami tapo tik po dvejų metų restauravimo ir dar kelerių metų tvarkymo. 2017 m. Marijampolėje rasti lietuvių antinacinio pogrindžio dokumentai iki restauravimo pradžios beveik trejus metus pragulėjo šaldiklyje ir po metus trukusio restauravimo bus pradėti tvarkyti.

Išsamiau apie Lietuvos laisvės kovotojų dokumentų keliones iki Lietuvos ypatingojo archyvo saugyklų ir tyrinėtojų galima sužinoti virtualioje parodoje „Išsaugota atmintis“, kurioje pristatomas paskutiniaisiais dešimtmečiais rastų Lietuvos partizanų dokumentų kelias, apžvelgiama Lietuvos ypatingojo archyvo saugoma Lietuvos partizanų dokumentų kolekcija. Ją galima pamatyti internetinėje svetainėje www.epartizanai.archyvai.lt

Gyveno kaip visi mirtingieji

Beje, šioje svetainėje galima pamatyti įdomių dokumentų ir nuotraukų, pasakojančių apie partizanų kasdienybę. Pasirodo, kai kurie iš jų, norėdami būti kuo geresniais kovotojais, pasirašydavo pasizadėjimus niekada nebevartoti alkoholio. Už šio pasizadėjimo nesilaikymą jie sutikdavo būti nubausti mirties bausme. Tikriausiai, nė vienam tokia bausmė nebuvo pritaikyta, tačiau šie dokumentai liudija, koks rimtas buvo miško brolių nusiteikimas kovoti už Lietuvos laisvę.

Internetiniame archyve galima pamatyti ir partizanų nupieštą karikatūrą „Valsčiaus valdyba”. Spėjama, kad karikatūrą apie 1945 m. kovo mėn. galėjo nupiešti Lietuvos Laisvės Armijos Didžiosios Kovos rinktinės 5-o bataliono vadas, apygardos štabo viršininkas Jonas Markulis-Vaiduoklis.

Karikatūrą Lietuvos SSR valstybės saugumo ministerijos (MGB) Musninkų valsčiaus poskyrio darbuotojai 1947 m. liepos 2 d. rado slėptuvėje, įrengtoje legalizuoto partizano Motiejaus Misiūno-Kryžiuočio namuose Kaišiadorių aps. Žaslių vls. Slabados k.

Parengta pagal epartizanai.archyvai.lt

NIJOLĖS BANINĖS (NYOLE BANYS) 5,000 DOL. VARDINĖ STIPENDIJA MENO STUDENTAMS

Dosnusis geradaris Rimas Banys įkūrė 5,000 dolerių stipendiją savo žmonos a. a. Nijolės Banienės (Nyole Banys) Ši stipendija bus teikiama lietuvių kilmės studentams, kurie yra studijavę bent dvejus metus Illinois valstijos pagrindiniuose, pripažintuose meno universitetuose bei kolegijose, siekdami meno (tapymo, keramikos, skulptūros, grafinio dizaino, animacijos ir t.t.) bakalauro, magistro ar doktorato laipsnius.



Dailininkė Nijolė Banienė gimė Kaune 1934 metais. Po II Pasaulinio karo atvyko į Čikagą, kur studijavo Iliojaus ir „Roosevelt” universitetuose. Studijas tęsė Čikagos Meno institute, kurį baigė 1957 m. Netrukus dailininkės kūriniai – paveiksliai, brėžiniai, koliažai bei knygų iliustracijos – buvo išstatyti parodose. Nijolė Banienė dalyvavo per 20 grupinėse parodose, surengė 4 solines kūrybos parodas. Nijolės Banienės kūryboje vyravo gamtos peizažai, ypač pavasario gėlės.

Nijolė Banienė priklausė La Grange, IL Meno lygai. Dailininkė mirė 2007 m. lapkričio 18 d.

Reikalavimai

Stipendija skiriama lietuvių kilmės studentams, kurie šiuo metu studijuoja Illinois valstijos pagrindiniame, pripažintame meno laipsnio universitete, kolegijoje, siekdami bakalauro, magistro ar doktorato laipsnius.

Pateikiami dokumentai

stipendijos prašymo anketa - vėliausias oficialus pažymių sąrašas – 2 dėstytojų rekomendacijos – kopija valdžios išduotos tapatybės kortelės

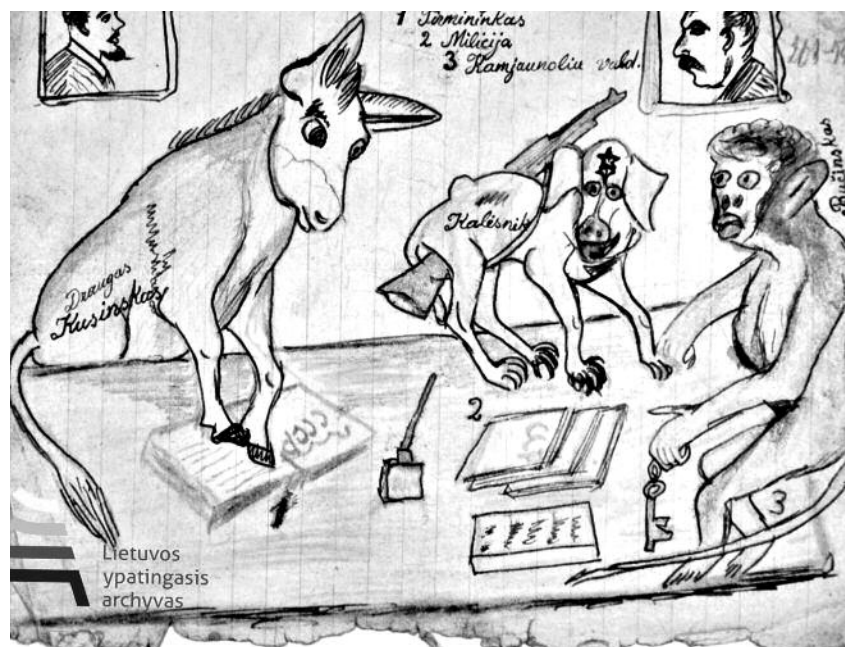


„Violetiniai svogūnai“

Stipendijos informaciją ir prašymo anketą galima rasti Vydūno jaunimo fondo tinklalapyje - www.vydunojaunimofondas.org - arba parašius Fondui el. paštu vyduno.fondas@sbcglobal.net.

Stipendijos prašymo anketą su visa dokumentacija grąžinti Vydūno jaunimo fondui iki 2021 m. birželio 30 d. (pašto antspaudas) adresu:

VYDUNAS YOUTH FUND, INC.
149 127th St.
Lemont, IL 60439



Karikatūra, kuri buvo rasta partizanų slėptuvėje. epartizanai.archyvai.lt nuotraukos

In Memoriam

A. a. Danutė Bartuškaitė-Korzonienė

(1934–2021)

DANGUOLĖ KVIKLYTĖ

Su liūdesiu vis dažniau tenka palydėti į Amžinybę draugus, kurie vaikystėje pergyveno Lietuvos okupaciją ir Ant-rąjį pasaulinį karą, bet nepaisant visų kliūčių, išliko ištikimi Tautai, puoselėjo jos kultūrą ir palaikė jos laisvės siekius. Viena iš tokių buvo a. a. Danutė Bartuškaitė-Korzonienė. Vasario pradžioje atšventusi 87-tąjį gimtadienį, vasario 9-tąją mirė po sunkios Parkinsono ligos. Gegužės 22 dieną Lemonto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje šeima ir draugai susirinko ją prisiminti ir su ja atsisveikinti.



Danutė Bartuškaitė-Korzonienė

Nuo jaunystės laikų Vokietijos Memengeno pokario pabėgėlių stovykloje Danutė priklausė lietuvių skautams, kurių dažnai linkniuojamas sūkis – „ką darai, daryk gerai“. Tie, kurie pažinojo Danutę, manau, sutiks, kad nesvarbu, kokią darbą ar pareigą ji apsiimdavo, visada stengdavosi atlikti geriau negu šimtu procentu. Profesionalios, sąžiningos ir darbščios moters dalyvavimas lietuvių išeivijos veikloje – Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje (PLB), JAV Lietuvių Bendruomenėje (LB), Lietuvių skautų sąjungoje (LSS), Akademiniam skautų sąjūdyje (ASS) ir kitose organizacijose – buvo reikšmingas.

Prieš penkiasdešimt metų Danutė įsijungė į ASS ir aktyviai joje veikė kelis dešimtmečius. Daugelį metų ėjo įvairias pareigas valdyboje. Kartu su savo vyru Raimundu Korzonu bendravo su studentais ir svetingai atverdavo savo namus įvairiems susirinkimams bei posėdžiams. Administravo ASS žurnalą „Mūsų vytis“ ir narių biuletinį „Ad Melioram“. ASS įsteigtame Vydūno fonde, kuris kaupė kapitalą lietuvių studentų stipendijoms, ėjo vicepirminikės ir kitas pareigas.

Suprasdama, kad į Sąjūdžio gretas įsijungė nauja, po karo gimusi studentų karta, kuri apie Lietuvą turėjo mažai žinių, Danutė su kitais ASS nariais praplėtė akademinę programą. Keletą metų iš eilės ji buvo studijų dienų ruošos komiteto narė. Šių dienų rengėjų tikslas buvo supažindinti jaunus narius su Lietuvos istorija, kultūra ir tuometine krašto tikrove. Programose dalyvauti buvo pakviesti išeivijos mokslininkai iš JAV universitetų, vyresnė ASS nariai ir tie, kurie aplankę okupuotą Lietuvą, galėjo pasidalinti savo žiniomis. Danutė priklausė tai išeivių grupei, kuri skatino palaikyti ryšį su Lietuvos mokslininkais, menininkais ir ne kartą pati prisidėjo prie jų koncertų bei parodų rengimo.

Danutė taip pat buvo Čikagos skaučių „Kernavės“ tunto narė ir padėjo LSS organizuoti metinius li-tuanistikos kursus. Paskutiniaisiais metais priklausė vyresniųjų skaučių

„Verpsčių“ būreliui, kurio vienas iš tikslų – paremti jaunų skautų tuntu veiklą.

Danutė taip pat dalyvavo PLB veikloje. Nuo 1980 metų, beveik visą dešimtmetį, ji buvo PLB valdybos reikalų vedėja ir vadovavo PLB būstinei, įsikūrusiai Čikagos Jaunimo centre. 1983 m. Čikagoje rengiant Pasaulio lietuvių dienas (PLD), ji buvo ruošos komiteto sekretorė. PLD, pritraukusios tūkstančius lietuvių iš viso pasaulio, apėmė daug renginių, tarp jų – Dainų šventę, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą ir Sporto šventę. Pareigos buvo atsakingos: Danutei teko koordinuoti renginių komisijų informacijos srautą, vadovauti raštinei ir bendrauti su visuomene.

Pasibaigus PLD renginiams, ji vykdė šias pareigas iki pat 1989 metų, kai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aušroje tapo JAV LB XII Krašto valdybos reikalų vedėja. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, ji tose pareigose dirbo dar keletą metų. Greitai susigaudanti ir išvalgi Danutė mokėjo detalai paaiškinti išeivijos organizacijų raidą, jų tikslus, apibūdinti visuomenės veikėjus, jų pažiūrų skirtumus. Jos žinios padėjo ne vienam vietiniam bendruomenininkui, o taip pat iš Lietuvos atvykstantiems Sąjūdžio atstovams, kitiems svečiams susipažinti su išeivijos organizacijų labirintu ir orientuotis jų veikloje.

Š. m. gegužės 22 d. po šv. Mišių ir atsisveikinimo apeigų Danutė buvo palaidota Čikagos Lietuvių tautinėse kapinėse netoli savo mirusios anūkės Aleksytės. Kaip kunigas Jaunius Kelpšas taikliai pastebėjo – laidojama, kaip skautams pridera – po senais ažuolais.

Nuliūdę liko: Danutės vyras Raimundas Korzonas, sūnus Algis su žmona Karina, anūkai Alytė, Andrytė ir Eriku, a. a. brolio Romo žmona Raimonda su šeima ir kiti giminės bei draugai. Danutė buvo a. a. Vlodo ir Salomėjos Bartušų duktė.

A † A ALGIS LEONAS ANCEVIČIUS

Mirė š. m. birželio 3 d. Advocate Christ ligoninėje, sulaukęs 87 metų.

Gimė 1933 m. spalio 14 d. Prahoje, Čekoslovakijoje.

Gyveno Oak Lawn, IL.

Nuliūdę liko: žmona Dalia Verbickaitė; sūnus Gintas; sūnus Sigitas su žmona Karen, anūkės Camille ir Claire; dukra Lya Kubilienė su vyru Andriumi, anūkai Aleksas, Lukas ir Diana; dukra Daina Matusaitienė su vyru Tomu, anūkai Maya ir Saulius; seserys Irena Johansonas, Alina Urbassic ir Janina Bankstrom su šeimomis; giminės Lietuvoje ir Kanadoje.

Atsisveikinimas su velioniu a. a. Algiu vyks birželio 16 d., trečiadienį, 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, IL, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com



PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO
amazon.com PASKYRĄ
SU
**DRAUGAS
FOUNDATION**
PELNO NESIEKIANČIA
ORGANIZACIJA.
Prisijunkite per
smile.amazon.com
ir paieškoje suveskite
**DRAUGAS
FOUNDATION**.
Šį veiksma pakanka
atlikti tik vieną kartą!

amazon smile
You shop. Amazon gives.

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS
ŽYMELES
(bookmarks)
IŠ amazon.com Į
smile.amazon.com
KASKART
apsipirkdami Amazon
internetinėje
parduotuvėje įsitikinkite,
kad jungiantės per
smile.amazon.com,
o ne
www.amazon.com
Jums jungiantis ir
apsiperkant per
www.amazon.com, Jūsų
parama DRAUGO
NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON
internetinėje parduotuvėje
jungdamiesi per
smile.amazon.com,
ir kaip paramos gavėją nurodėte
**DRAUGAS
FOUNDATION**,
perkant kitus kartus, Jūsų
parama jau automatiškai
pasieks mus.



www.facebook.com/draugolaikrastis

SKELBIMAI 773-585-9500 • www.draugas.org

JŪNINIŲ - RASOS ŠVENTĖ MIDSUMMER FESTIVAL

The Forge Park, Lemont
Birželio 26 d., 2021 m.
 (šeštadienį)
 4 - 11 v.v.

The Forge Park, Lemont
June 26th, 2021
 (Saturday)
 4 - 11 pm

Jūsų laukia

Smagi programa, atrakcionai suaugusiems ir vaikams
 (EIGHT TOWERS ADVENTURE), mugė, lietuviškas maistas ir gėrimai.
 Atsineškite sulankstomas kėdutes.

Tautinių šokių grupė SUKTINIS (vaikai) - Rutadance - Agnė Giedraitytė - Martynas Matutis - Simona Smirova - Tautinių šokių grupės RUSNĖ ir SUKTINIS - Čikagos lietuvių operos choras - Rimantas Pažemeckas - Kaimo kapela BIRU BAR - Nerijus Glezekas ir grupė THE RELEVANT - Romas Dambrauskas

Old Vilnius Cafe (2601 75th St., Darien, IL) 630-324-6811, Pasaulio lietuvių centro raštinėje (14911 127th St., Lemont, IL) 630-257-8787, Cafe Smilga (2819 83rd St., Darien, IL) 630-427-0929, Lithuanian Plaza (9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL) 708-599-9866.

Suaugusiems - \$35, 5-14 metų vaikams - \$25, iki 5 metų - įėjimas nemokamas

Daugiau info:
 773-547-0520
 708-288-6662
 630-640-9817

Organizatoriai: Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Chicago, LITHUANIAN WORLD CENTER, REMOJAS: LITHUANIAN WORLD CENTER, CHICAGO LITHUANIAN AFFILIATE

Birželio 13 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje po ilgesnės pertraukos kunigas Jaunius Kelpšas vėl aukos šv. Mišias. Prieš jas, 12:30 val. p. p. „Kunigaikščių užėja“ vaisins gardžiu maistu. 12:45 val. p. p. Jaunimo centro kiemelyje, prie Laisvės kovų paminklo vyks Gedulo ir vilties dienos minėjimas. **Kviečiame visus.**

Š. m. birželio 23 d., trečiadienį, 1 val. p. p. „Seklyčioje“ (2711 West 71st St., Chicago, IL 60629) vyks knygos „Viltis gyventi“ sutiktuvės. Knygoje – organizacijos „Lietuvos vaikų viltis“ istorija. Maloniai kviečiame atvykti visus buvusius šios organizacijos narius ir tuos, kuriems įdomi „Lietuvos vaikų vilties“ istorija. Prie arbatos puodelio prisiminsime organizacijos darbus, pasidalinsime prisiminimais. Svarbu laikytis saugumo, tad norinčius dalyvauti renginyje prašome užsiregistruoti **tel. 773-320-4393**, o renginio metu rekomenduojame dėvėti veido apsaugines kaukes!

Šių metų rugsėjo 10–12 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, vyks JAV LB XXIII Tarybos I sesija. Tą savaitgalį PLC vyks ir JAV LB 70-mečiui skirti renginiai: freskos atidengimas, idėjų mugė, puota po atviru dangumi, jaunimo sporto šventė, šventinis pokylis. Daugiau informacijos bus paskelbta vėliau.

Vida Kuprytė, gyvenanti Riverside, IL, dar metams pratęsė garbės prenumeratą. Nuoširdus ačiū už paramą, kurią mes visuomet jaučiame.

PADEKA

„Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti aukojo:
 160 dol. Gediminas Margaitis, Duxbury, MA.
 100 dol. Skirmantė Miglinas, Palos Park, IL.
 50 dol. Paul Mileris, Omaha, NE; Birutė Sonta, Chicago, IL; Birutė Mitkus, South Boston, MA; Stasė Mocienė, La Grange Park, IL.

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų paramą.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
 2212 West Cermak Road.
 Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
 4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
 (Skersai gatvę nuo „Draugo“)
 Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugofondas.org

Pasidalinkite nuomone
facebook.
www.facebook.com/draugolaikrastis

2021
VYDŪNO JAUNIMO FONDO
LIAUTAUD 10,000 dol. VARDINĖ STIPENDIJA
VERSLĄ SUDIJUOJANTIEMS
BAKALURANTAMS/MAGI STRANTAMS/DOKTORANTAMS



Reikalavimai

Stipendija skiriama lietuvių kilmės studentams, kurie šiuo metu studijuoja, ar yra priimti ir užsiregistravę studijuoti Illinois valstijos pagrindiniame, pripažintame verslo universitete, siekdami bakalauro, magistro ar doktorato laipsnius.

Pateikiami dokumentai

- stipendijos prašymo anketa
- vėliausias oficialus pažymių sąrašas
- 2 dėstytojų rekomendacijos
- kopija valdžios išduotos tapatybės kortelės

Stipendijos informaciją ir prašymo anketą galima rasti Vydūno jaunimo fondo tinklalapyje – www.vydunojaunimofondas.org – arba parašius Fondui el. paštu vyduno.fondas@sbcglobal.net.

Stipendijos prašymo anketą su visa dokumentacija grąžinti Vydūno jaunimo fondui iki 2021 m. birželio 30 d. adresu:

VYDUNAS YOUTH FUND, INC.
 14911 127th St.
 Lemont, IL 60439

JAV INSURANCE AND FINANCIAL
708-433-7777

Automobilių
Namų
Gyvybės,
Biznio,
DRAUDIMAI

Draudžiame
IL ir IN
valstijose

Vilma
Virginija

7667 W. 95th St., Suite 207
 Hickory Hills, IL 60457
www.javinsuranceandfinancial.com

COVID-19: Birželio 11 d., 11 val. 30 min.

	Užsikrėtusių	Išgijusių	Mirusių
Pasaulyje	175,768,197	159,653,66	3,791,778
JAV	34,276,819	28,278,647	614,054
Lietuvoje	277,379	262,140	4,330

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
 *APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
 CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

<http://draugokalendarius.org>